

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

SVEUČILIŠNE KLINIČKE BOLNICE MOSTAR

za 2016.godinu

Broj: 08-54/17

Sarajevo, avgust 2017. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	3
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	5
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	6
1.	UVOD.....	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	7
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE.....	9
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
6.1	BILANS USPJEHA.....	11
6.1.1	Prihodi.....	11
6.1.1.1	Poslovni prihodi.....	11
6.1.2	Rashodi.....	12
6.1.2.1	Poslovni rashodi	13
6.1.2.2	Finansijski rashodi	18
6.1.3	Finansijski rezultat	18
6.2	BILANS STANJA.....	19
6.2.1	Stalna sredstva i dugoročni plasmani.....	19
6.2.2	Tekuća sredstva.....	22
6.2.2.1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	22
6.2.2.2	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	23
6.2.2.3	Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja	24
6.2.3	Gubitak iznad visine kapitala	25
6.2.4	Kapital	26
6.2.5	Dugoročna rezervisanja.....	27
6.2.6	Obaveze	27
6.2.6.1	Dugoročne obaveze	27
6.2.6.2	Kratkoročne obaveze	28
6.2.7	Popis sredstava i obaveza.....	30
6.2.8	Vanbilansna evidencija	31
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	31
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	32
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	32
7.	JAVNE NABAVKE	32
8.	SUDSKI SPOROVI.....	35
9.	KOMENTAR	35
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	36
	<i>Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2016. godine</i>	37
	<i>Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine</i>	39
	<i>Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2016. godine (Indirektna metoda)</i>	40
	<i>Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2016. godine</i>	42

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Sveučilišne kliničke bolnice Mostar za 2016. godinu**, koji obuhvataju: Bilans stanja - Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda, Bilans uspjeha - Izvještaj o ukupnom rezultatu za period, Izvještaj o novčanim tokovima - Izvještaj o tokovima gotovine, Izvještaj o promjenama na kapitalu i Bilješke uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Sveučilišne kliničke bolnice Mostar** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Bilješkama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Sveučilišne kliničke bolnice Mostar** ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima uslijed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe, ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. **Potraživanja starija od 12 mjeseci u iznosu od 2.765.394 KM nisu vrijednosno usklađena, odnosno ispravljena na teret rashoda, što je imalo za posljedicu da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos (tačka 6.2.2.3 Izvještaja).**
2. **Prema prezentiranoj dokumentaciji protiv Sveučilišne kliničke bolnice Mostar su pokrenuti sudski sporovi u ukupnom iznosu 6.161.081 KM. Sveučilišna klinička bolnica Mostar je na kraju godine priznala rezervisanja za sudske sporove u iznosu od samo 78.695 KM, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.**

Smatramo da navedeni iznos rezervisanja nije dovoljan, zbog čega ne možemo procijeniti efekat istog na finansijske izvještaje (tačka 8. Izvještaja).

3. Na dan bilansa nije vršena procjena umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme odnosno procjena nadoknadive vrijednosti sredstava u skladu sa zahtjevima MRS 36 - Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Standarda (tačka 6.2.1 Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, finansijski izvještaji **Sveučilišne kliničke bolnice Mostar**, prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i kapitala na dan 31.12.2016. godine, rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Skretanje pažnje

Bez kvalifikacije na dato mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na slijedeće:

- **Sveučilišna klinička bolnica Mostar ima zaključene ugovore za izvršene zdravstvene usluge sa Zavodima zdravstvenog osiguranja Hercegovnačko – neretvanskog kantona i Zapadno - hercegovačkog kantona u jednakim mjesečnim tranšama za 2016. godinu. Prema dostavljenim evidencijama SKBM u periodu od 2010. godine do 2016. godine osiguranicima Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovnačko - neretvanskog kantona pruženo je zdravstvenih usluga u vrijednosti od 345.693.712 KM, a u skladu sa sklopljenim ugovorima u navedenom periodu naplaćeno ukupno 264.354.615 KM. Evidentna je razlika između pruženih i naplaćenih usluga za period (2010.-2016.) u iznosu 81.339.097 KM. U istom periodu od 2010. godine do 2016. godine osiguranicima Zavoda zdravstvenog osiguranja Zapadno - hercegovačkog kantona pruženo je usluga u iznosu 155.270.969 KM s tim da je naplaćeno 66.200.738 KM, iz čega proizilazi razlika između pruženih i naplaćenih zdravstvenih usluga za period (2010.- 2016.) u iznosu 89.070.231 KM. (tačka 6.1.1.1 Izvještaja).**
- **Sveučilišna klinička bolnica Mostar već duži period posluje s gubitkom (iskazan gubitak iznad visine kapitala 73.407.639 KM, gubitak za 2016. godinu 9.130.226 KM). Ukupne obaveze na dan 31.12.2016. godine iznosile su 104.661.142 KM, od čega se na kratkoročne obaveze odnosi 100.213.772 KM (od čega su obaveze prema dobavljačima 49.578.149 KM, a obaveze za poreze i doprinose po osnovu isplaćenih plaća zaposlenicima 46.570.943 KM), dok je tekuća imovina na dan 31.12.2016. godine iznosila 9.215.066 KM. Protiv Sveučilišne kliničke bolnice Mostar se vode značajni sudski postupci u vrijednosti 6.161.081 KM. Do danas nisu utvrđeni udjeli suosnivača u vlasništvu kao i prava i obaveze koje proistječu iz suosnivačkog dijela. Sve skupa ukazuje na izuzetno težak finansijski položaj Sveučilišne kliničke bolnice Mostar, što može utjecati na postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sposobnosti Sveučilišne kliničke bolnice Mostar da posluje po načelu vremenske neograničenosti poslovanja, što nije objavljeno u Bilješkama uz finansijske izvještaje (tačka 6.5. Izvještaja).**

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima **Sveučilišne kliničke bolnice Mostar** sa značajnim zakonima i drugima propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Sveučilišne kliničke bolnice Mostar**, je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti¹. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Sveučilišne kliničke bolnice Mostar** za 2016. godinu prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za negativno mišljenje

- 1. Vršena je nabavka roba u iznosu 585.277 KM (nabavka lož ulja) a da nije provoden postupak javne nabavke u skladu sa članom 4. Zakona o javnim nabavkama. Također, vršeno je dijeljenje pojedinih postupaka provođenjem više direktnih sporazuma i jednog konkurentskog zahtjeva, što nije u skladu sa članom 15. tačka 6. Zakona o javnim nabavkama (tačka 7. Izvještaja).**
- 2. Zaključeni su ugovori o djelu tokom godine za sistematizovana radna mjesta u iznosu 315.270 KM, što nije u skladu sa odredbama Zakona o radu FBiH (tačka 6.1.2.1 Izvještaja).**
- 3. Prilikom isplata plaća u 2016. godini za period od augusta do decembra 2016. godine nisu uplaćivani pripadajući porezi i doprinosi (6.620.874 KM). Osim toga, Sveučilišna klinička bolnica Mostar već duži niz godina isplaćuje plaće bez uplate pripadajućih poreza i doprinosa, tako da su na dan 31.12.2016. godine iskazane obaveze po neuplaćenim porezima i doprinosima 46.570.943 KM. Navedeno nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima, članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, Zakonom o porezu na dohodak i članom 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak (tačka 6.2.6.2 Izvještaja).**
- 4. Popis obaveza i potraživanja na dan 31.12.2016. godine nije izvršen u skladu sa članom 25. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, niti je izvršeno usaglašavanje potraživanja i obaveza (konfirmacija salda) sa stanjem na dan 31.12.2016. godine prije sastavljanja finansijskih izvještaja i popisa imovine i obaveza u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 6.2.7 Izvještaja).**

---

¹ Novi ISSAI 4000 je usvojen u decembru 2016. godine i zamjenjuje ISSAI 4000, 4100 i 4200.

Negativno mišljenje

Prema našem mišljenju, zbog značaja stavki opisanih u Osnovi za negativno mišljenje, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Sveučilišne kliničke bolnice Mostar** za 2016. godinu nisu u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Sarajevo, 25.08.2017. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriterij za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o privrednim društvima;
- Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o radu
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o zdravstvenom osiguranju FBiH
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti FBiH

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Sveučilišna klinička bolnica Mostar (u daljem tekstu: SKBM) je pravni sljednik **Kliničke bolnice Mostar** (u daljem tekstu: KB) koja je upisana u Sudski registar ustanova kod Kantonalnog suda u Mostaru u reg. ulošku 5-5, dana 14.09.1994. godine rješenjem U/s.3/94. SKBM je javna zdravstvena ustanova u vlasništvu Federacije BiH i četiri županije/kantona (Hercegovačko - neretvanska županija/kanton; Zapadno - herecegovačka županija/kanton; Hercegbosanska županija/kanton i Srednjobosanska županija/kanton). SKBM je osnovana u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i odlukama o preuzimanju osnivačkih prava od strane osnivača u skladu sa članom 53. stav3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. SKBM posluje samostalno i obavlja svoju djelatnost na način propisan važećim Zakonom o ustanovama, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Statutom SKBM i drugim propisima.

Djelatnost subjekta, upisana u sudski registar je:

- Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda;
- Proizvodnja medicinskih i stomatoloških instrumenata i pribora,
- Istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji;
- Ostalo istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama;
- Djelatnost bolnica;
- Djelatnosti opće medicinske prakse;
- Djelatnost specijalističke medicinske prakse;
- Djelatnost stomatološke prakse;
- Ostale djelatnosti zdravstvene zaštite.

Djelatnost SKBM čine: specijalističko-konzultativna djelatnost i bolnička zdravstvena djelatnost, kao i zdravstvena djelatnost na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite. Djelatnost SKBM odvija se preko organizacionih jedinica koje čine klinike, odjeli, zavodi, službe, centri i uredi.

Organi nadzora, upravljanja i rukovođenja SKBM su: Nadzorno vijeće, Upravno vijeće i Direktor. Nadzorno vijeće obavlja nadzor nad radom i poslovanjem SKBM, Upravno vijeće predstavlja organ upravljanja koji obavlja poslove u skladu sa Statutom SKB, a Direktor rukovodi SKBM i odgovoran je za zakonitost i stručnost rada SKBM.

Imenovanom Upravnom vijeću SKBM od 14.02.2011. godine nakon isteka mandata od četiri godine, nakon provedene konkursne procedure za upražnjene pozicije u Upravnom vijeću SKBM iz reda uposlenika SKBM (tri člana) u 2015. godini, doneseno je 22.05.2015. godine Rješenje o imenovanju Privremenog Upravnog vijeća SKBM V. broj 583/2015 od strane Vlade FBiH u sljedećem sastavu: Branka Galić-predsjednica (Zapadno-hercegovački kanton); Marina Bera –član (FBiH); Mirsad Džajić –član (FBiH); Často Čuljak-član (Hercegovačko-neretvanski kanton); Mehmed Haznadar-član (Hercegovačko-neretvanski kanton); Blago Senjak –član (Zapadno-hercegovački kanton); Ljiljana Vujičić- Cupać -član (SKBM); Ružica Biloš-član (SKBM); Snježana Marić- član (SKBM); Nedžad Hadžić –član (Srednobosanski kanton).

Privremeno Upravno vijeće je imenovano na period do tri mjeseca, odnosno do okončanja postupka konačnog imenovanja u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH. Navedeno privremeno Upravno vijeće je bilo angažovano do imenovanja novog Upravnog vijeća SKBM, na mandat od četiri godine dana 13.01.2017. godine po Rješenju o imenovanju predsjednika i članova Upravnog vijeća SKBM V broj:32/2017 od strane Vlade FBiH. .

Nadzorno vijeće SKBM imenovano je na period od četiri godine Rješenjem o imenovanju Nazornog vijeća SKB (predsjednik i dva člana) V. Broj 1317/2014 dana 10.07.2014. godine od strane Vlade FBiH u sljedećem sastavu: Ivan Vasilj- predsjednik, Maja Ostojić- član i Ludvig Letica –član.

Direktor SKB je Ante Kvesić.

Na dan 31.12.2016. godine, bilo je sistematizovano 1.702 radna mjesta, a zaposleno 2.053 zaposlenika.

Sjedište SKBM je u Mostaru, Bijeli Brijeg bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji SKBM za 2016. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje odgovarajuće zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima u periodu od novembra 2016. godine do juna 2017. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH po drugi put obavlja finansijsku reviziju SKBM. U prethodnoj reviziji za 2006. godinu, dato suzdržano mišljenje o finansijskim izvještajima. Imajući u vidu značajan protok vremena i izmjenu zakonskih propisa na osnovu kojih su date preporuke, u obavljenoj finansijskoj reviziji za 2016. godinu, nismo procjenjivali postupanja po istima.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Rukovodstvo SKBM je odgovorno za uspostavljanje i primjenu sistema internih kontrola, a faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa. Najznačajniji interni akti SKBM su Statut i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

SKBM je pravni sljednik KB koja je upisana u Sudski registar ustanova kod Kantonalnog suda u Mostaru u reg. ulošku 5-5 dana 14.09.1994. godine rješenjem U/s.3/94.

U posljednjem Rješenju Općinskog suda u Mostaru od 27.11.2013 godine, osnivači/članovi upisa su: Federacija BiH, Hercegovačko - neretvanska županija/kanton, Zapadno - herecegovačka županija/kanton, Hercegbosanska županija/kanton i Srednjobosanska županija/kanton. U sudski registar nisu upisani ni ostali opći podaci o SKBM (visina osnovnog kapitala; skraćeni oblik subjekta upisa; procentualno sudjelovanje pojedinačnih osnivača u kapitalu subjekta upisa; izmjena oblika organizovanja; djelatnost subjekta upisa sa šiframa odjeljaka djelatnosti predviđenim važećom klasifikacijom djelatnosti i drugo), kako nalaže član 13. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji BiH¹.

Dana 13.07.2013. godine, Upravno vijeće je donijelo Statut SKBM. Danom stupanja na snagu ovog Statuta stavljen je van snage Statut KB od 27.09.1995. godine. Na navedeni Statut saglasnost su dali svi osnivači.

SKBM donijela je sljedeće interne akate: Pravilnik o radu; Pravilnik o plaćama i drugim ličnim primanjima koja nemaju karakter plaće; Pravilnik o računovodstvenim politikama; Pravilnik o

---

¹„Sl. novine FBiH“ br.27/05;68/05;43/09;63/14

računovodstvu; Pravilnik o knjigovodstvu; Pravilnik o internoj kontroli; Pravilnik o poklonima i reprezentaciji; Pravilnik o popisu i druge.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i organizaciji rada SKBM (u daljnjem tekstu: Pravilnik) definiše se način rada i rukovođenje, djelatnost organizacionih jedinica, djelokrug rada pojedinih radnih mjesta koji su određeni opisom i popisom poslova, kao i nazivi radnih mjesta i uslovi za zasnivanje radnog odnosa, te broj izvršilaca za pojedina radna mjesta. Nazivi radnih mjesta, opis i popis poslova, uslovi za rad na pojedinim radnim mjestima, te potreban broj izvršilaca prema odredbama ovog Pravilnika, utvrđeni su u skladu sa prijedlozima rukovodilaca organizacionih jedinica SKBM, a u okvirima propisanih normativa za rad u zdravstvu. Navedeni Pravilnik je usvojen od strane Upravnog vijeća 31.12.2008. godine, isti je imao nekoliko izmjena i dopuna u proteklom periodu, a od Upravnog vijeća je 22.05.2017. godine naloženo da se u što skorije vrijeme započne sa izradom novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i organizaciji rada SKBM.

Navedenim Pravilnikom nije sistematizovano 351 radno mjesto koliko je više zaposlenih u odnosu na broj sistematizovanih radnih mjesta. Od ukupnog broja zaposlenih, na neodređeno vrijeme je zaposleno 1.795 zaposlenika i 258 na određeno vrijeme. Sistematizacijom radnih mjesta SKBM nije predviđen znatan broj radnih mjesta spremačica i servirki, već se njihov broj utvrđuje u skladu sa potrebama Klinika/Kliničkih zavoda/Odjela/Zavoda/Službi, što ima za posljedicu razliku između broja sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta SKBM na dan 31.12.2016. godine.

Nije prezentiran dokument da se SKBM obratila Sindikatu da se izjasni na dati prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i organizaciji rada SKBM, niti da se Sindikat izjasnio o prijedlogu navedenog Pravilnika, kojeg je donijelo Upravno vijeće.

26.05.2008. godine, Upravno vijeće je usvojilo Pravilnik o radu, nakon određenih konsultacija sa Nezavisnim Sindikatom zaposlenika SKBM. Do donošenja istog u primjeni je bio Pravilnik o radu iz 2004. godine. Izmjene i dopune navedenog pravilnika su usvojene od strane Upravnog vijeća 25.10.2012. godine.

Konsatovali smo da Pravilnik o plaćama i drugim naknadama nije usklađen sa Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji BiH, u dijelu isplata stimulacija u skladu sa materijalnim mogućnostima SKBM.

Takođe je konstatovano da Pravilnik o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza nije usklađen sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH¹ u dijelu rokova izvršenja popisa.

Pored navedenih internih akata, a uvidom u dokumentaciju uočeni su neki propusti koji ukazuju ne neophodnost donošenja nedostajućih internih akata vezanih za korištenje mobilnih telefona, kolanja računovodstvene dokumentacije (definisati prijem i pregled dokumentacije, razvrstavanje i raspoređivanje, arhiviranje i dr.) i proceduru neophodnosti zaključivanja ugovora o djelu sa svim potrebnim elementima koje ugovor treba sadržavati. Također, smatramo da treba izvršiti dopunu postojećeg Pravilnika o reprezentaciji i poklonima u dijelu utvrđivanja poslovne svrhe za koju su odobreni troškovi, kao i iznosa prava na reprezentaciju istih koji je mogu koristiti, kao i dopunu Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta u dijelu utvrđivanja broja izvršilaca na sva sistematizovana radna mjesta.

Međutim, prethodno navedeni interni akti nisu dovoljni da se uspostavi funkcionalan sistem internih kontrola, što je dovelo do određenih propusta, a koji se odnose na sljedeće: u dijelu planiranja na osnovu relevantnih parametara i opravdanih potreba za sredstvima u cilju što efikasnije upotrebe sredstava, evidentiranja rashoda u pripadajućem obračunskom periodu, vršenja nabavke na osnovu ugovora sa dobavljačima zaključenim putem javne nabavke, obračuna poreza i doprinosa za rad zaposlenika po ugovorima o djelu i za rad u komisijama u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, izdavanja rješenja za gradski prevoz, zaključivanje ugovora o djelu za sistematizovana radna mjesta, ispravke potraživanja starijih

---

¹„Sl. novine FBiH“, broj 83/09

12 mjeseci, rezervisanja za sudske sporove kao i isplata poreza i doprinosa po osnovu plaća u skladu sa zakonskim propisima i dr.

Za sve ostale naprijed konsatovane nepravilnosti date su odgovarajuće preporuke u dijelovima izvještajima u kojima su šire obrazložene navedene aktivnosti.

Preporuka:

- **Unaprijediti interne kontrole u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, donijeti nedostajuće, te dopuniti i uskladiti postojeće interne akte sa zakonskim propisima.**

Interna revizija

U skladu sa članom 8. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru¹ SKBM je bila u obavezi organizovati internu reviziju, što je i učinjeno. Prema postojećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji SKBM u Uredu interne revizije bila su sistematizovana četiri, a popunjena tri radna mjesta na dan 31.12.2016. godine (rukovodilac interne revizije i dva interna revizora). U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru² u FBiH donesena je Povelja interne revizije SKBM 27.05.2014. godine. Pravilnikom o radu Ureda za internu reviziju SKBM donesenim 31.12.2015. godine, definiše se donošenje Strateškog i Godišnjeg plana rada interne revizije, studije rizika na kojima se planiraju pojedinačne revizije i ostale aktivnosti interne revizije. Godišnji plan rada Ureda interne revizije SKBM za 2016. godinu sačinjen na osnovu Strateškog plana Ureda interne revizije SKBM za period 2016. -2018. godine, a isti su usvojeni od strane direktora SKBM dana 22.01.2016. godine. Uvidom u Godišnji izvještaj interne revizije SKBM za 2016. godinu koji je dostavljen direktoru SKBM, Centralnoj Harmonizacijskoj Jedinici Federalnog ministarstva finansija dana 07.02.2017. godine, u istom je navedeno da je šest planiranih revizija prema Godišnjem planu SKBM za 2016. godinu i obavljeno. Dana 09.01.2017. godine direktoru SKBM od strane rukovodioca Ureda za internu reviziju SKBM dostavljen je Izvještaj o postupanju po preporukama / status preporuka / po provedenoj follow up reviziji (revizija praćenja preporuka) za provedene revizije iz 2014., 2015. i 2016. godine, prezentirano je da od ukupnog broja praćenih 92 preporuke realizovane su 42; jedna djelimično realizovana; 34 prolongirane i 15 preporuka nije realizovano.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Finansijski plan za 2016. godinu usvojilo je Upravno vijeće 01.04.2016. godine kojim su planirani ukupni prihodi 80.372.600 KM i ukupni rashodi 85.162.500 KM, kao i gubitak u iznosu 4.789.900 KM. S obzirom da je SKBM u 2015. godini poslovala sa gubitkom 13.954.055 KM, finansijski plan za 2016. godinu je rađen na osnovu trenda ostvarenja prihoda prethodnih godina i uz planiranje minimalnih povećanja troškova poslovanja u odnosu na 2015. godinu. Uz finansijski plan nije dato obrazloženje o planiranju gubitka za 2016. godinu (4.789.900 KM) i načinu njegovog pokrića. Nisu prezentirane Procedure o izradi programa rada, kao ni način i metodologija izrade i donošenja finansijskog plana SKBM (usaglašavanje finansijskog plana SKBM sa budžetom Kantona i finansijskim planom prihoda i rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona) kao ni procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.

U strukturi ukupnih prihoda SKBM planirana sredstva od Zavoda zdravstvenog osiguranja Zapadno - hercegovačke županije/kantona u iznosu 14.880.000 KM, a finansijskim planom navedenog Zavoda utvrđen je planirani iznos zdravstvenim ustanovama 13.020.000 KM; također je planiran prihod Vlade Hercegovačko - neretvanske županije/kantona i Zapadno - heregovačke županije/kantona u iznosu 5.000.000 KM a odobrena sredstva od Vlade Hercegovačko - neretvanske županije/kantona u iznosu 2.000.000 KM.

Navedeno ukazuje na odsustvo kordinacije između navedenih subjekata, što zahtjeva neophodnost izrade procedura kojima će se definisati obaveza SKBM da prilikom izrade finansijskog plana izvrši usaglašavanje navedenog sa nacrtom (prijedlogom budžeta) Kantona i finansijskim planom prihoda i rashoda Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona.

---

¹„Sl. novine FBiH“ br. 47/06

²„Sl. novine FBiH“ br. 47/06

Uvidom u dokumentaciju konstatovana su na pojedinim pozicijama prekoračenja planiranih rashoda u ukupnom iznosu od 3.011.803 KM i manje ostvarenih rashoda u odnosu na plan u iznosu od 2.793.772 KM, što u konačnici predstavlja ukupno povećanje rashoda u finansijskom izvještaju u iznosu od 218.031 KM. Prekoračenja na pojedinim pozicijama se odnose na slijedeće rashode: plata i naknada zaposlenicima 2.062.795 KM, usluga (ugovora od djelu, utošak vode, advokatske usluge i dr.) 324.321 KM, razni troškovi (naknade članova Upravnog vijeća i komisija sa pripadajućim porezima i doprinosima, otpremnina za penziju i dr.) 605.615 KM i finansijski rashodi (presude) 19.072 KM.

Na osnovu navedenog smatramo da planiranje prihoda i rashoda u finansijskom planu za 2016. godinu nije vršeno na realnoj osnovu, odnosno na realnim očekivanjima priliva prihoda kao i stvarnih potreba SKBM, što je za rezultat imalo veći realizovani gubitak poslovanja u 2016. godini u odnosu na planirani za 4.340.326 KM.

U skladu sa Odlukom o metodologiji izrade godišnjih izvještaja o radu i poslovanju javnih zdravstvenih ustanova čiji je osnivač ili suosnivač Hercegovačko - neretvanska županija/ kanton od 21.02.2017. godine, SKBM je sačinila i dostavila Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne pomoći Hercegovačko-netretvanske županije/kantona dana 28.04.2016. godine Izvještaj o radu i poslovanju za 2016. godinu.

U nastavku se daje Pregled planiranih i ostvarenih sljedećih pokazatelja:

R.B.	Opis	Plan 2015.	Ostvareno 2015.	Plan 2016.	Ostvareno 2016.
1	2		3	5	6
I	Ukupni prihodi	77.907.900	69.961.176	80.372.600	76.250.305
II	Ukupni rashodi	79.400.000	83.915.231	85.162.500	85.380.531
III	Finansijski rezultat	1.492.100	(13.954.055)	4.789.900	(9.130.226)

Ukupno ostvareni prihodi u 2016. godini 76.250.305 KM u odnosu na planirane 80.372.600 KM su manje ostvareni za 4.122.295 KM, a ukupno ostvareni rashodi 85.380.531 KM u odnosu na planirane 85.162.500 KM više ostvareni za 218.031 KM.

Za 2016. godinu iskazan je gubitak u poslovanju 9.130.226 KM, a za prethodnu godinu 13.954.055 KM.

Nisu prezentirane planirane aktivnosti u narednom periodu na poduzimanju mjera štednje i racionalizacije poslovanja SKBM u vezi sa ostvarenim gubitkom tokom poslovanja u 2016. godini.

Izvještaj o radu i finansijskom poslovanju SKBM za 2016. godinu usvojilo je Upravno vijeće 31.03.2017. godine, a Nadzorno vijeće je 10.07.2017. godine dostavilo osnivačima SKBM Izvještaj o obavljenom nadzoru vođenja poslova - poslovanja SKBM za 2016. godinu u skladu sa članom 72. Zakona o zdravstvenoj zaštiti¹ i članom 34. Statuta SKB², ali do okončanja revizije nemamo informaciju da je izvještaj usvojen od strane osnivača.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju SKBM je u vezi rješavanja teške finansijske situacije poduzimala sljedeće aktivnosti:

- Direktor SKBM se u nekoliko navrata obraćao nadležnim institucijama (Federalnom ministarstvu zdravstva, Skupštini Hercegovačko-neretvanske županije/kantona) sa molbom za angažmanom i pomoći za rješavanje finansijske situacije u SKBM, ali do okončanja revizije nismo dobili informaciju da li je po istom nešto poduzeto.
- SKBM je sačinila Program štednje i racionalnog poslovanja, koji je 18.04.2016. godine dostavljen Kantonalnom ministarstvu zdravstva, rada i socijalne pomoći i istim su definisani prijedlozi mjera za racionalizaciju. **Nije prezentiran sačinjen Izvještaj o poduzetim mjerama štednje SKBM na osnovu navedenog Programa.**
- U vezi teške materijalne situacije u SKBM, Upravno vijeće je Zaključkom od 22.05.2017. godine utvrdilo da se nastavi sa primjenama mjera štednje na svim nivoima.

¹„Sl. novine FBiH“, br.46/10;75/13

²„Sl. novine FBiH“, br.70/13

Preporuka:

- *Potrebno je da se donesu procedure kojima bi se definisala metodologija planiranja kao i procedure koje bi osigurale praćenje efikasnosti i ekonomičnosti planiranih aktivnosti.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**6.1 BILANS USPJEHA****6.1.1 Prihodi**

Ukupni prihodi ostvareni su u 2016. godini u iznosu 76.250.305 KM, što je u odnosu na plan manje za 4.122.295 KM ili 5%.

Prihodi ostvareni u obračunskom periodu iskazani su kako slijedi:

	01.01-31.12. 2016.	01.01-31.12. 2015.
Prihodi	76.250.305	69.961.176
Poslovni prihodi	76.239.037	69.953.799
Finansijski prihodi	10.891	4.969
Ostali prihodi i dobici	377	2.408

6.1.1.1 Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u 2016. godini 76.239.037 KM i u ukupnim prihodima učestvuju sa 99,98%. U odnosu na 2015. godinu više su ostvareni za 6.285.239 KM ili 8,98%. Poslovni prihodi odnose se na prihode od prodaje učinaka: 66.352.403 KM i ostale poslovne prihode: 9.886.633 KM.

U strukturi prihoda od prodaje učinaka najznačajniji su prihodi koje SKBM ostvaruje od Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko - neretvanskog kantona/županije 39.619.482 KM i čine 51,96% ukupno iskazanih poslovnih prihoda. Iskazani prihodi za 2016. godinu od Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH su 8.387.391 KM, dok na prihode od ostalih Zavoda zdravstvenog osiguranja, koji su osnivači SKBM, se odnosi: Zapadno - herecegovački 13.300.458 KM, Hercegbosanski 2.358.750 KM i Srednjobosanski 481.985 KM.

Prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti¹, SKBM je ugovorna zdravstvena ustanova, koja zaključuje ugovore o pružanju zdravstvenih usluga sa Zavodima zdravstvenog osiguranja u FBiH (Hercegovačko - neretvanski, Zapadno - herecegovački, Hercegbosanski i Srednjobosanski kanton) kao i sa Fondom zdravstvenog osiguranja RS. Uvidom u zaključeni ugovor sa Zavodom zdravstvenog osiguranja kantona Zapadno - hercegovačkog, konstatovano je da je isti zaključen za 2016. godinu tek u septembru 2016. godine, iako se isti primjenjuje od 01.01.2016. godine. Navedenim Ugovorom, regulisano je da će se naknada za pružanje usluga zdravstvene zaštite doznačavati SKBM u pravilu u mjesečnim tranšama, uz izuzetak da u slučaju ostavarenja dodatnih prihoda Zavoda u drugom polugodištu tekuće godine, a koji budu ostvareni na osnovu uplata dospjelih a neuplaćenih doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje Zapadno - hercegovačkog kantona iz prethodnih godina, dodatno uplatiti SKBM iznos koji je naplaćen.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su sa Zavodima zdravstvenog osiguranja Hercegovačko - neretvanskog i Zapadno - hercegovačkog kantona/županije zaključivani Ugovor o pružanju zdravstvene zaštite kojim je definisano da navedeni Zavodi uplaćuju SKBM utvđene mjesečne tranše u toku godine za izvršene zdravstvene usluge. Prema dostavljenim pomoćnim evidencijama

¹ „Sl. novine FBiH“, br.46/10;75/13

SKBM u periodu od 2010. godine do 2016. godine osiguranicima Zavoda zdravstvenog osiguranja Hercegovačko - neretvanskog kantona pruženo je zdravstvenih usluga u vrijednosti od 345.693.712 KM (na 2016. godinu se odnosi 43.874.417 KM), a u skladu sa sklopljenim ugovorima u navedenom periodu naplaćeno je ukupno 264.354.615 KM (od toga se na 2016. godinu odnosi 37.879.945 KM). Evidentna je razlika između pruženih i naplaćenih usluga za period (2010.-2016.) u iznosu 81.339.097 KM. U istom periodu od 2010. godine do 2016. godine osiguranicima Zavoda zdravstvenog osiguranja Zapadno - hercegovačkog kantona pruženo usluga u iznosu 155.270.969 KM, (na 2016. godinu se odnosi 19.934.226 KM), a naplaćeno je 66.200.738 KM (za 2016. godinu 12.120.000 KM), iz čega proizilazi razlika između pruženih i naplaćenih usluga za period (2010.- 2016.) u iznosu 89.070.231 KM. Uvidom u dokumentaciju konstatujemo da godišnje tranše navedenih Zavoda uplaćenih SKBM pokrivaju samo dio usluga koje SKBM pruža osiguranicima navedenih Zavoda. Sa Zavodima zdravstvenog osiguranja Hercegbosanskog i Srednjobosanskog kantona su zaključeni ugovori o pružanju zdravstvenih ustanova na način da se plaćanja vrše po jedinici usluge, na osnovu stvarne realizacije. U vezi sa navedenim, Nadzorno vijeće SKBM na sjednici održanoj 28.06.2017. godine preporučilo Vladi FBiH, resornom ministarstvu, te upravnim vijećima Zavoda zdravstvenog osiguranja koji participiraju u finansiranju SKBM, na uspostavljanju novih mehanizama plaćanja zdravstvenih usluga u sistemu bolničke zdravstvene zaštite, odnosno plaćanja svih pruženih zdravstvenih usluga nastalih kao posljedica proširenja kapaciteta bolnice i stvaranja visokoobrazovne infrastrukture, a što za posljedicu ima povećanje broja izvršenih usluga.

Ostali prihodi u okviru poslovnih prihoda u iznosu 9.886.633 KM odnosi se na prihode po osnovu doniranih stalnih sredstava u iznosu obračunate amortizacije od 8.035.550 KM, prihodi od namjenskih izvora finansiranja iz budžeta Hercegovačko - neretvanske županije/kantona 1.233.750 KM, donacije za organizaciju simpozija, kupovinu aparata 381.972 KM, povrat sredstva za lož ulje 91.121 KM, prihodi od zakupa 78.511 KM, uplate za neodrađene specijalizacije po tužbama 50.395 KM i donacije za lijekove i potrošni materijal 10.057 KM.

Preporuka:

- ***U saradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Zapadno - hercegovačkog kantona, SKBM treba obezbijediti zaključivanje ugovora za pružanje usluga zdravstvene zaštite na početku godine, odnosno, prije otpočinjanja pružanja zdravstvenih usluga za godinu za koju se zaključuje ugovor.***

6.1.2 Rashodi

U Godišnjem izvještaju o poslovanju za 2016. godinu, iskazani su rashodi u iznosu od 85.380.531KM, što u odnosu na finansijski plan predstavlja ostvarenje od 100,2%.

Struktura iskazanih rashoda je sljedeća:

	KM	
	01.01.-31.12.2016.	01.01.-31.12.2015.
RASHODI	85.380.531	83.915.231
Poslovni rashodi:	84.540.412	82.815.510
Nabavna vrijednost prodane robe	-	-
Materijalni troškovi	24.646.562	24.667.503
Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	48.183.320	46.482.050
Troškovi proizvodnih usluga	1.285.670	1.511.390
Amortizacija	9.453.588	9.353.372
Troškovi rezervisanja	144.111	-
Nematerijalni troškovi	827.161	801.195
Finansijski rashodi	836.074	1.078.671
Ostali rashodi i gubici	4.045	21.050
Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka	-	-

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani u visini od **84.540.412 KM** veći su za 2% u odnosu na prethodnu godinu.

Materijalni troškovi

Materijalni troškovi u visini od 24.646.562 KM odnose se na utrošene sirovine i materijal u visini od 22.035.383 KM, električnu energiju i gorivo 2.227.028 KM i otpis sitnog inventara, ambalaže i automobila 384.151 KM.

Troškovi nabavke lož ulja iskazani su u iznosu 722.032 KM. Nabavke su vršene po fakturama dobavljača Hifa d.o.o. Tešanj u iznosu 118.736 KM; Centruma d.o.o. Mostar 585.277 KM i BTG –a d.o.o. Tomislavgrad 18.019 KM, o čemu je dato detaljno obrazloženje u tački 7. Izvještaja – Javne nabavke.

Utrošak goriva za vozila na dan 31.12.2016. godine iznosi 100.402 KM, o čemu je dato detaljno obrazloženje u tački 7. Izvještaja – Javne nabavke.

Troškovi plata i ostalih ličnih primanja

Troškovi plata i ostalih primanja iskazani su u iznosu od 48.183.320 KM, a isti su u odnosu na prethodnu godinu veći za 1.701.270 KM. Navedeni troškovi čine 56,4% od ukupnih poslovnih rashoda.

	2016. godina	2015. godina
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	48.183.320	46.482.050
Troškovi plata i naknada zaposlenim	41.063.004	39.696.464
Troškovi ostalih primanja zaposlenih	5.282.180	5.134.514
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	1.838.136	1.651.072

Troškovi zaposlenih (bruto plaće, topli obrok, naknade za odvojeni život i troškovi prevoza zaposlenika) iskazani u iznosu **45.782.795 KM**, i isti su veći za **2.122.795 KM** u odnosu na planirana sredstva (**43.660.000 KM**). Za navedeno povećanje troškova zaposlenih u izvještaju o finansijskom poslovanju za 2016. godinu navodi se da zbog povećanja obima i vrsta usluga povećan je broj VSS zdravstvenih radnika i saradnika, kao i SSS medicinskog kadra u odnosu na broj istog kadra 2015. godine. Povećanjem i proširenjem vrsta posla povećan je broj administrativno tehničkih zaposlenika i isto je uticalo na povećanje troškova zaposlenih a i na promjene u strukturi zaposlenih.

Plaće i naknade plaća regulisane su Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH, Pravilnikom o plaćama i drugim ličnim primanjima koja nemaju karakter plaće iz 2008. godine i Pravilnikom o radu iz 2008. godine (izmjene i dopune iz 2012. godine). U članu 56. Pravilnika, navodi se da potpuna primjena ovog Pravilnika, a posebno člana 7. koji se odnosi na iznos najniže satnice od 2 KM, zavisit će od primjene Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji BiH (utvrđen Sporazumom između predstavnika Vlade HNŽ/K i predstavnika Samostalnog sindikata zaposlenih u zdravstvu HNŽ/K).

Pravilnikom o plaćama je definisana osnovna plaća koja predstavlja umnožak najniže neto plaće i odgovarajućeg koeficijenta složenosti u koje je razvrstano zvanje odnosno poslovi zaposlenika. Najniža neto plaća je osnovica za obračun osnovne plaće zaposlenika i predstavlja umnožak neto satnice i broja radnih sati u toku mjeseca. Koeficijenti složenosti utvrđeni Pravilnikom, razvrstani su u grupe zanimanja od I-ve do X-te grupe i isti su usaglašeni sa koeficijentima složenosti za svaku grupu propisani Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH¹(u nastavku: Kolektivni ugovor). Za menadžment SKBM visinu plate određuje Upravno vijeće u skladu sa Kolektivnim ugovorom.

Članom 36. Kolektivnog ugovora regulisano je da Upravno vijeće donosi odluku o visini plaće menadžmentu. Odlukom Upravnog vijeća (br. 6487/11 od 19.12.2011. godine), utvrđene su neto plaće

¹ Sl. novine FBiH, br. 61/07

u fiksnom iznosu: direktoru SKBM (5.000 KM), pomoćnicima direktora (3.500 KM), glavnoj sestri SKBM (3.000 KM), a kod obračuna plaće izvršen je koeficijent radnog mjesta u visini određene fiksne plaće.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su donosene Odluke o visini plaće za devet zaposlenika SKB od strane direktora, a na osnovu članova 45. i 46. Statuta SKBM, kojima su regulisani poslovi i zadaci direktora, kao i pravo direktora da donosi odluke, naloge, rješenja i dr. Navedene Odluke o visini plate odnosno visini ukupnih primanja su utvrđene u fiksnom iznosu u rasponu od 3.000 KM do 7.000 KM. Za ove zaposlenike se obračunava plaća po koeficijentu radnog mjesta na kojem su isti raspoređeni, a za razliku do Odlukom utvrđenog iznosa, zaključuju se ugovori od djelu.

Ovakav način donošenja Odluka, kao obračun i isplata plaća i zaključivanja ugovora o djelu za iste poslove nije regulisan zakonskim propisima, niti se ugovor o djelu može zaključivati za iste poslove za koje zaposlenik prima plaću.

U 2016. godini isplaćene su stimulacije zaposlenicima u iznosu 35.034 KM. Članom 53. Kolektivnog ugovora regulisano je da poslodavac može nagraditi i stimulisati zaposlenika, po osnovu ostvarenih ušteda, racionalizacije i inovacija u procesu rada u skladu sa materijalnim mogućnostima. Pravilnikom o plaćama SKBM definisano je da se može nagraditi i stimulisati zaposlenik povodom vjerskih, nacionalnih i državnih praznika, po osnovu ostvarenih ušteda, racionalizacija i inovacija u procesu rada, kao i zbog natprosječnih rezultata u radu kroz povećanje plate do 20% od osnovne plate. Prema prezentiranoj dokumentaciji, pravo na **stimulaciju** odobrava direktor SKBM na prijedlog predsjednika klinike, rukovodioca odjela i šefa službi. Utvrđeno je da su Odluke o stimulaciji (u rasponu od 6% do 20%) za 16 zaposlenika, donesene od strane direktora, da iste datiraju iz prethodnih godina i da su realizovane u toku 2016. godine. Istovremeno je konstatovano da Pravilnik o plaćama nije usklađen sa Kolektivnim ugovorom u dijelu isplata stiumulacija, istim Pravilnikom nije regulisano da se stimulacije isplaćuju u skladu sa materijalnim mogućnostima. **Navedene stimulacije kontinuirano su isplaćivane u toku 2016. godine, iako nije bilo materijalnih uslova za isplate istih u skladu sa članom 53 Kolektivnog ugovora.**

U 2016. godini, najviša pojedinačno isplaćena mjesečna neto plaća iznosila je 5.000 KM, a najniža 375 KM, dok je prosječna neto plaća u SKBM isplaćena u 2016. godini iznosila 1.023 KM. Istovremeno najviše isplaćeni mjesečni iznos primanja zaposlenika u 2016. godini iznosio je 7.000 KM koje je dobio zaposlenik kome se isplaćuje 4.000 KM po osnovu ugovoru o radu i 3.000 KM po osnovu ugovora o djelu.

Troškovi ostalih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu 5.282.180 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 147.666 KM.

U strukturi navedenih troškova najznačajniji su: topli obrok 4.045.877 KM, prevoz na posao i sa posla 597.790 KM, novčana pomoć zaposlenicima 228.417 KM, stručno obrazovanje 204.874 KM, odvojeni život 76.123 KM i otpremnine 67.788 KM.

Naknade zaposlenih za topli obrok na dan 31.12.2016. godine iskazane su 4.045.877 KM. Navedene naknade su se isplaćivale tokom 2016. godine prema Odluci o isplati naknade za topli obrok donesenoj od strane direktora SKBM 26.01.2009. godine kojom je definisano da uposlenici SKBM imaju pravo na naknadu za topli obrok u visini od 9,50 KM. Iako je 27.06.2016. godine donesena od strane direktora Odluka o isplati toplog obroka u visini do 1% od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, ista nije primjenjivana do kraja 2016. godine. Navedeni način isplate toplog obroka u iznosu od 9,5 KM, koji nije oporezovan, nije u skladu sa Pravilnikom o Izmjenama Pravilnika o primjeni Zakona o poreza na dohodak¹ kojim je definisano da prihodi koji ne ulaze u dohodak od nesamostalne djelatnosti i koji ne podliježu oporezivanju su naknade za ishranu u toku rada (topli obrok) u visini do 1% od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, koji se primjenjuje od 03.10.2016. godine.

---

¹„Sl. novine FBiH“, br. 67/08; 04/10; 86/10; 10/11; 53/11; 20/12; 27/13; 71/13; 90/13; 45/14;52/16; 59/16

Naknade zaposlenih za troškove prevoza na dan 31.12.2016. godine iskazane su 597.790 KM. Priznavanje naknada za prevoz s posla i na posao u SKBM regulisano je Pravilnikom o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima uposlenika SKBM koji nemaju karakter plaće (broj 5745/08 od 31.12.2008. godine) i Odlukom o isplati naknade za prevoz donesenom od strane direktora 26.01.2009. godine. Navedenim aktima je regulisano pravo na naknadu troškova prevoza do visine cijene mjesečne karte gradskog i prigradskog prevoza za zaposlenike čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada više od 3 km i maksimalni iznos naknade iznosi 100 KM. **Uvidom u dokumentaciju, konstatovali smo da su vršene isplate naknada za gradski prevoz na osnovu visine cijene dnevne povratne karte gradskog ili prigradskog prevoza (tabelarni prikaz cijena dnevnih povratnih karata na svim relacijama gradskog i prigradskog prevoza) ali nisu prezentirani pismeni zahtjevi uposlenika u kojima se navode adrese stvarnog stanovanja sa pismenim dokazom prevoznika čiji se prevoz koristi za dolazak na posao i povratak sa posla (dnevna ili mjesečna karta) kako je definisano navedenim Pravilnikom. Također, ne može se potvrditi opravdanost isplate troškova prevoza na osnovu dnevnih povratnih karata umjesto mjesečnih karata prevoza kako je propisano članom 30. Pravilnika o plaćama (ima se pravo na naknadu troškova prevoza do visine cijene mjesečne karte gradskog ili prigradskog prevoza). Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće¹ je navedeno da rukovodilac donosi rješenje o pravu na naknadu.**

Troškovi naknada članovima komisija, Upravnog vijeća i Nadzornog vijeća iskazani su u iznosu 201.919 KM na dan 31.12.2016. godine. Strukturu troškova naknada čine: troškovi za rad Upravnog i Nadzornog vijeća 153.719 KM, troškovi naknada komisija 48.200 KM, te porezi i doprinosi na navedene naknade 42.187 KM.

Troškovi naknada za rad članova Upravnog i Nadzornog vijeća utvrđeni su Odluci o visini naknade za rad predsjednika i članova upravnih i nadzornih vijeća zdravstvenih ustanova u vlasništvu Federacije BiH, odnosno jednog ili više županija/kantona i Federacije BiH², obračunavaju se i isplaćuje u visini jedne (za predsjednika Upravnog i Nadzornog vijeća) i 80% (za ostale članove) prosječne neto isplaćene plaće u FBiH za prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Prema Odluci, predsjednik i članovi vijeća ostvaruju pravo na naknadu putnih troškova ukoliko im je prebivalište izvan sjedišta federalne zdravstvene ustanove.

Na naknade članovima Upravnog vijeća na dan 31.12.2016. godine odnosi se u neto iznosu 116.944 KM (bruto 140.080 KM), a u odnosu na planirani iznos 60.000 KM iste su veće za 56.944 KM (za 2015. godinu 40.986 KM i za 2016. godinu 75.958 KM). Konstatujemo da SKBM zbog neevidentiranja u pripadajućem obračunskom periodu, na ovoj poziciji u 2016. godini evidentirano je 40.986 KM, koji se odnosi na 2015. godinu i za navedeni iznos su podcijenjeni rashodi 2015. godine, a precijenjeni za 2016. godinu kao i za poreze i doprinose članovima Upravnog vijeća na dan 31.12.2016. godine u iznosu 23.136 KM (za 2015. godinu 10.020 KM i za 2016. godinu 13.115 KM).

Naknade članovima Nadzornog vijeća na dan 31.12.2016. godine u neto iznosu iznose 36.775 KM (bruto 44.336 KM) od čega se na 2015. godinu odnosi 10.800 KM i na 2016. godinu 25.975 KM. Konstatujemo da SKBM zbog neevidentiranja u pripadajućem obračunskom periodu, na ovoj poziciji u 2016. godini evidentirano je 10.800 KM, koji pripadaju 2015. godini i za navedeni iznos su podcijenjeni rashodi 2015. godine, a precijenjeni za 2016. godinu. Obaveze za doprinose i poreze u vezi naknada Nadzornom vijeću u iznosu 7.560 KM čine po osnovu obračunatih i isplaćenih naknada, od čega se na doprinosi i poreze odnosi 2.048 KM za 2015. godinu.

Također, uvidom u dokumentaciju konstatovano je da se ne uplaćuju redovno obaveze za doprinose i poreze u vezi naknada Upravnom vijeću 23.136 KM po osnovu obračunatih i isplaćenih naknada (10.020 KM odnosi se za period juli 2015. godine – decembar 2015. godine), kao i na obaveze za doprinose i poreze u vezi naknada Nadzornom vijeću u iznosu 7.560 KM (2.048 KM se odnosi na 2015. godinu). Neuplaćivanje poreza i doprinosa za isplate naknada nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima³ i članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.⁴

¹ „Sl. novine FBiH“, br 63/10, 22/11, 66/11 i 51/12)

² „Sl. novine FBiH“, br. 59/11

³ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98; 54/00; 16/01; 37/01; 01/02; 17/06; 14/08; 91/15 i 104/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08; 81/08; 98/15; 06/17 i 38/17

Poslovnica o radu Upravnog vijeća i Nazornog vijeća SKBM definisano je da se sjednice Upravnog vijeća i Nadzornog vijeća se održavaju u pravilu jednom mjesečno, odnosno češće ukoliko se za to ukaže potreba, a isplata naknade nije uslovljena održavanjem sjednice, niti prisustvom istoj. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se predsjedniku i članovima Upravnog vijeća i Nadzornog vijeća obračunavaju naknade svaki mjesec bez obzira da li se sjednice Upravnog vijeća i Nadzornog vijeća održavaju ili ne. Tokom 2016. godine Upravno vijeće održalo je pet sjednica od kojih su dvije bile vanredne telefonske i tri redovne (u januaru, februaru, martu, novembru i decembru), kao i Nadzorno vijeće (u februaru, junu, septembru, novembru i decembru), odnosno predsjednicima i članovima Upravnog vijeća i Nadzornog vijeća obračunavane su naknade za preostalih sedam mjeseci 2016. godine, iako u tim mjesecima nisu održavane sjednice. **Poslovnica o radu Upravnog i Nadzornog vijeća nije uslovljena isplata naknada održavanjem sjednica, smatramo da je neopravdano isplaćivati naknadu u mjesecu za koji nije održana niti jedna sjednica.**

Troškovi naknada za rad komisija iskazani su u neto iznosu 48.200 KM (bruto 59.692 KM). Izvršili smo uvid u formirane komisije i Stručno vijeće SKBM (Komisija za prigovor pacijenata, Komisija za dopunski rad, Etička komisija, Komisija za lijekove, Stručno vijeće SKBM, Komisija za intrahospitalne infekcije i Stručna ljekarska komisija). Od navedenih komisija, SKBM plaća naknade članovima za Etičku komisiju i Stručnu ljekarsku komisiju. Visina naknada za rad članovima **Stručne ljekarske komisije** regulisana je Poslovníkom o radu Stručne ljekarske komisije donesenim od strane predsjednika navedene komisije dana 18.01.2012. godine. Uvidom u dokumentaciju evidentirana je naknada članovima **Stručne ljekarske komisije** na dan 31.12.2016. godine u neto iznosu 37.400 KM (za 2014./2015. godinu 6.200 KM i za 2016. godinu 31.200 KM). Konstatujemo da SKBM zbog neprovedenih računovodstvenih postupaka u pripadajućem obračunskom periodu, na ovoj poziciji u 2016. godini evidentirano je 6.200 KM, koji pripadaju 2014./2015. godini i za navedeni iznos su podcijenjeni rashodi prethodnih godina, a precijenjeni u 2016. godini.

Navedeno ukazuje na neophodnost priznavanja poslovnih događaja u trenutku njihovog nastanka i evidentiranja u poslovnim knjigama kao i uključivanje u finansijske izvještaje u periodima na koje se odnose u skladu sa parafom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.

Uvidom u obračun i uplatu doprinosa i poreza na dohodak za isplaćene naknade za rad u komisijama konstatovali smo da su se obračunavale tri vrste doprinosa (za zdravstveno osiguranje, za PIO/MIO i posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća) i porez na dohodak. Imajući u vidu da se naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje u raznim komisijama vezanim za radni ciklus, bilo da se radi o izvršavanju u radno vrijeme ili izvan radnog vremena, smatraju oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stav 2. tačka 4. Zakona o porezu na dohodak, radi čega se kao takvi trebaju oporezivati na način propisan članom 27. navedenog Zakona tj. kao sastavni dio plaće. **Obračun poreza i doprinosa nije vršen u skladu sa članom 27. Zakona o porezu na dohodak.**

Naknade po osnovu ugovora o djelu na dan 31.12.2016. godine iskazane su u iznosu 1.239.235 KM (rezidenti 532.954 KM i nerezidenti 706.281 KM), a sa pripadajućim porezima i doprinosima iznose 1.594.028 KM.

SKBM je zaključio ugovore o stručnoj saradnji sa određenim Kliničkim bolničkim centrima u Hrvatskoj, s ciljem uspostavljanja saradnje na područjima stručne saradnje, usavršavanja i trajnog obrazovanja zdravstvenih radnika, kao i razmjene iskustva za šta postoji obostrani interes. Ugovorima je definisano da SKBM može angažovati doktore zaposlene na Kliničkim bolničkim centrima u Hrvatskoj radi obavljanja konzilijarnih pregleda ili drugih oblika pružanja zdravstvene zaštite u SKBM, a da će SKBM s angažovanim doktorom zaključiti poseban ugovor kojim će se regulisati međusobna prava i obaveze, kao i naknada za rad. Na osnovu navedenih ugovora, SKBM je zaključivala ugovore o djelu sa uposlenicima klinika iz Hrvatske.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za zaključivanje ugovora o djelu konstatovano je sljedeće:

- Planirani iznos za ugovore o djelu sa pripadajućim porezima i doprinosima 1.250.500 KM, a realizovano 1.594.185 KM (prekoračenje 343.685 KM).
- Znatna broj zaključenih ugovora od djelu (za rezidente i nerezidente) nemaju detaljno opisane poslove, kao ni visinu naknada za koje se određeni izvršilac usluga angažuje.
- Nije prezentirana dokumentacija za neke ugovore o djelu koja potvrđuje da su poslovi završeni niti da je sačinjen izvještaj o izvršenom poslu.

- Zaključeni su ugovori o djelu za sistematizovana radna mjesta Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i organizaciji rada SKBM (uključen određen broj zaposlenika SKBM) u toku 2016. godine i za isto isplaćeno 315.270 KM, što nije u skladu sa odredbama Zakona o radu FBiH.
- Uplata poreza i doprinosa po osnovu zaključenih ugovora o djelu sa zaposlenicima SKBM se vršila u visini obračunatih i uplaćenih poreza i doprinosa po osnovu zaključenih ugovora o djelu sa fizičkim licima.
- Obaveze po osnovu poreza, doprinosa i naknada po osnovu ugovora o djelu se ne izmiruje redovno, pa na dan 31.12.2016. godine od ukupno iskazanih obaveza 159.807 KM (na 2015. godinu se odnosi 61.235 KM).
- Obrazac 2003 i obrazac AUG 1031 podnose se Poreskoj upravi na godišnjem nivou.
- Direktor je donosio odluke o visini plaće i odluke o visini primanja za devet zaposlenika SKBM u fiksnom iznosu, na način da se utvrđena visina plaće raspoređuje na pripadajuću mjesečnu plaću definisanu Ugovorom o radu, a preostala razlika (do utvrđene visine plaće definisane navedenim odlukama direktora) se isplaćuje putem Ugovora o djelu zaključenih sa zaposlenicima. Također, sa 10 zaposlenika SKBM su zaključivani ugovori o djelu o isplati naknada u iznosu od 285 KM po osnovu 24 satne pripravnosti ili u utvrđenom mjesečnom iznosu naknade. Prema izjavama odgovorne osobe sve navedeno se primjenjuje zbog manjeg plaćanja poreza i doprinosa po osnovu ugovora o djelu, umjesto da se na ukupan iznos utvrđenog fiksnog iznosa naknade i naknade za 24 satnu pripravnost isplaćuju puni porezi i doprinosi na plaću. Na osnovu prezentirane dokumentacije, iznos manje uplaćenih poreza i doprinosa po ovom osnovu u 2016. godini je 211.946 KM.
- Ugovori o djelu nisu zaključivani jednokratno što je osobina ugovora o djelu, već su važili u kontinuitetu tokom cijele 2016. godine. Takođe, većina ugovora o djelu je na snazi godinu dana, što nije u skladu sa odredbama Zakona o radu FBiH.

Na osnovu navedenog smatramo da nije bilo osnova za donošenje Odluka o visini ukupnih fiksnih primanja zaposlenika SKBM od strane direktora, na način da se na obračunatu i isplaćenu plaću obračunava i isplaćuje naknada po osnovu ugovora o djelu, do visine odlukom utvrđene visine ukupnih primanja. Na ovaj način nije postupljeno u skladu sa za zakonskim i drugim propisima.

Preporuke:

- *Preispitati osnovanost donošenja Odluka o visini ukupnih primanja (plaća) u fiksnom iznosu od strane direktora SKBM, zaključivanje ugovora o djelu za isplate do fiksnog iznosa primanja zaposlenika, kao i zaključivanje ugovora o djelu sa zaposlenicima i fizičkim licima za obavljanje poslova predviđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji koji nisu u skladu sa zakonskim propisima.*
- *Pravilnik o plaćama uskladiti sa Kolektivnim ugovorom ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH u dijelu isplata stimulacija zaposlenicima u skladu sa materijalnim mogućnostima SKBM, te osigurati dosljednu primjenu istih.*
- *Evidentirati rashode u pripadajućem obračunskom periodu u skladu sa paragrafom 22. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja*
- *Obračun poreza i doprinosa na naknade za rad zaposlenika po osnovu ugovora o djelu i za rad u komisijama vršiti u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak.*

Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 1.285.669 KM. U okviru proizvodnih usluga najznačajni su troškovi usluga održavanja 960.919 KM i troškovi zakupa 49.313 KM, o čemu je detaljnije pojašnjeno u tački 7. Javne nabavke.

Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani u iznosu od 9.453.588 KM na nivou su troškova amortizacije obračunate u prethodnoj godini. Obračunava se linearnom metodom otpisa, na osnovu procijenjenog vijeka trajanja sredstava.

Nematerijalni troškovi

Nematerijalni troškovi u iznosu od 827.161 KM veći su za 3 % u odnosu na prethodnu godinu. Struktura istih daje se u sljedećoj tabeli:KM

	01.01.-31.12.2016.	01.01.-31.12.2015.
Nematerijalni troškovi	827.161	801.195
Troškovi neproizvodnih usluga	351.490	365.443
Troškovi refundacije lijekova	131.639	101.370
Troškovi reprezentacije	26.668	26.228
Troškovi premije osiguranja	11.472	15.067
Troškovi platnog prometa	17.152	15.862
Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga	121.462	124.860
Troškovi poreza, naknada, taksi i dr. dažbina	631	14.476
Troškovi advokatskih i notarskih usluga	85.478	62.338
Ostali nematerijalni troškovi	81.169	75.551

Troškovi refundacije lijekova isplaćuju se na osnovu zahtjeva pacijenta za refundaciju troškova nastalih za vrijeme bolničkog liječenja u SKBM.

Troškovi advokatskih i notarskih usluga odnose se najveći dio na troškove odvjetničkog ureda Davora Šilića iz Mostara sa kojim je zaključen Ugovor o zastupanju o pružanju usluga advokatskih usluga.

Troškovi reprezentacije iskazani u iznosu 26.668 KM se izvršavaju u skladu sa Pravilnikom o poklonima i reprezentaciji koji je usvojio Upravno vijeće 29.12.2006. godine i Odlukom o korištenju sredstava reprezentacije od strane direktora od 26.02.2016. godine. Istim je regulisan način i postupak, ali ne i visina sredstava za dodjelu poklona i reprezentacije u SKBM. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da su se isti kretali u visini planiranog iznosa. Pravo na korištenje reprezentacije ostvaruje direktor, pomoćnici direktora i rukovodioci organizacijskih jedinica. Nije prezentirana mjesečna kontrola troškova reprezentacije, kako je predviđeno Pravilnikom o poklonima i reprezentaciji SKBM.

Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga na dan 31.12.2016. godine iskazane su u iznosu 121.462 KM. Na poštanske usluge se odnosi 18.771 KM, za koje je konstatovano da se za prvih devet mjeseci 2016. godine plaćale usluge obavljanja poštanskih usluga bez zaključenog ugovora sa dobavljačem usluga, sve do 20.09.2016. godine kada je sklopljen Ugovor br. 5591/16 za obavljanje usluga i plaćanja poštarine za ugovorene poštanske usluge sa Hrvatskim poštama doo Mostar.

6.1.2.2 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od **836.074** KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 23%. U okviru istih, najveći su rashodi po osnovu kamata koje su u odnosu na prethodnu godinu niži za 253.976 KM.

6.1.3 Finansijski rezultat

SKBM je za 2016. godinu iskazala višak rashoda nad prihodima u poslovanju 9.130.226 KM a isti je veći u odnosu na planirani za 4.340.326 KM. Iskazani gubitak iz poslovnih aktivnosti je za 35% manji u odnosu na prethodnu godinu, kada je isti iskazan u iznosu od 13.954.055 KM. Ukupno akumulirani gubitak iskazan je 73.407.639 KM.

Međutim, iskazani gubitak bi bio veći da je SKBM:

- vrijednosno uskladila, odnosno ispravila na teret rashoda, potraživanja od prodaje starija od 12 mjeseci u iznosu od 2.765.394 KM (tačka 6.2.2.3. Izvještaja)
- izvršilo rezervisanja za izvjesne sudske sporove u skladu sa MRS 37-Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (tačke 8. Izvještaja).

U Izvještaju o ekonomsko - finansijskom poslovanju SKBM za 2016. godinu usvojenim od strane Upravnog vijeća 31.03.2017. godine, navodi se da SKBM cijeli period poslovanja od 1994. godine posluje sa gubitkom, kao i da od 2005. godine bolnica nema više kapitala i gubitak prelazi u gubitak iznad visine kapitala.

Finansijski izvještaji su pripremljeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će SKBM naplatiti potraživanja i podmiriti obaveze. Međutim, na dan 31.12.2016. godine iskazane su obaveze 104.661.142 KM, od čega se na kratkoročne obaveze odnosi 100.213.772 KM, a ukupna kratkoročna imovina (zalihe, gotovina i potraživanja) 9.215.066 KM, što je pokazatelj nelikvidnosti i nesolventnosti SKBM.

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Stalna sredstva i dugoročni plasmani

Na datum bilansa knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava i dugoročnih plasmana iskazana je u sljedećim iznosima:

	31.12.2016.	31.12.2015.
STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI	82.170.464	90.567.884
Nematerijalna sredstva	311.243	70.724
Nekretnine, postrojenja i oprema	81.601.145	90.436.809
Ostala specifična stalna materijalna sredstva	63.981	60.351
Druga dugoročna potraživanja	194.095	-

Stalna sredstva iskazuju se po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, pojedino stalno sredstvo iskazuje se po njegovom trošku nabavke, umanjeno za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja, ako postoje.

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu 311.243 KM (nabavne vrijednosti 1.192.436 KM, ispravke vrijednosti 881.193 KM), a čine ih računarski programi.

U 2016. godini evidentirano je povećanje nematerijalnih sredstava u iznosu od 351.234 KM, koje se odnosi na nadogradnju bolničkog informacijskog sustava (BIS) u skladu sa Ugovorom o pružanju usluga zaključenom 16.05.2016. godine čija je ukupna vrijednost 439.043 KM sa PDV-om. Od ukupno evidentiranog povećanja nematerijalnih sredstava u 2016. godini, 131.713 KM se odnosi na isporuku hardwarea u skladu sa Ugovorom o pružanju usluga. Naprijed navedeno ne ispunjava uslove za priznavanje nematerijalne imovine u skladu sa odredbama MRS 38 – Nematerijalna imovina, te je nabavu hardwarea trebalo evidentirati kao povećanje uredske opreme, a ne kao povećanje nematerijalnih sredstava.

Smanjenje nematerijalnih sredstava izvršeno je za iznos obračunate amortizacije (110.714 KM).

Preporuka:

- **Priznavanje nematerijalne imovine u knjigovodstvenim evidencijama vršiti u skladu sa odredbama MRS 38 – Nematerijalna imovina.**

Nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju najveći dio stalnih sredstava. Struktura i promjene na ovoj imovini u 2016. godini daju se u sljedećoj tabeli:

KM

	Opis	Građevinski objekti	Postroj. i oprema	Alati, pog. i kan.nam.	Transp. sredstva	Mat.sr. u pripremi	Ukupno
1		3	4	5	6	7	8
1	Nabavna vrijednost						
	na dan 01.01.2016.	60.692.937	85.740.727	6.633.560	790.514	1.317.746	155.175.484
	- direktna povećanja u 2016.	7.839	1.590.611	142.652	-	-	1.741.102
	- otuđenje i rashodovanje	-	(383.285)	(30.884)	-	-	(414.169)
	- ostalo	-	-	-	-	(1.231.300)	(1.231.300)
	na dan 31.12.2016.	60.700.776	86.948.053	6.745.328	790.514	86.446	155.271.117
2	Akumulirana amortizacija						
	na dan 01.01.2016.	7.705.514	52.590.399	3.786.535	656.225	-	64.738.673
	- amortizacija za 2016.	681.252	8.118.228	512.457	30.937	-	9.342.874
	- otuđenje i rashodovanje	-	(382.815)	(28.760)	-	-	(411.575)
	na dan 31.12.2016.	8.386.766	60.325.812	4.270.232	687.162	-	73.669.972
3	Neto knjigov.vrijednost						
	na dan 01.01.2016.	52.987.423	33.150.328	2.847.025	134.289	1.317.746	90.436.811
	na dan 31.12.2016.	52.314.010	26.622.241	2.475.096	103.352	86.446	81.601.145

U okviru ove grupe karakteristične su sljedeće pozicije:

- **Građevinski objekti** iskazani su u iznosu 52.314.010 KM (nabavne vrijednosti 60.700.776 KM, ispravke vrijednosti 8.386.766 KM), a odnose se na zgrade u kojima SKBM obavlja zdravstvenu djelatnost.

U 2016. godini evidentirano je povećanje građevinskih objekata u iznosu od 7.839 KM. Smanjenje građevinskih objekata izvršeno je za iznos obračunate amortizacije (681.252 KM). Najveći dio građevinskih objekata odnosi se na:

- „Glavni medicinski objekt-lokalitet Bijeli Brijeg“ u iznosu 38.217.976 KM (nabavne vrijednosti 41.762.093 KM, ispravke vrijednosti 3.544.117 KM), čija je izgradnja finansirana iz donacija. Najznačajniji donatori bili su: Ministarstvo zdravstva RH (19.293.431 KM), Federalno ministarstvo finansija (11.900.000 KM) i ZZO ZHŽ (10.060.000 KM). Glavni medicinski objekt aktiviran je 30.05.2009. godine.
- Centar za onkologiju u iznosu 8.313.238 KM (nabavne vrijednosti 8.729.795 KM, ispravke vrijednosti 416.557 KM), izgradnja kojega je finansirana iz sredstava Saudijskog fonda za razvoj, na osnovu Kreditnog sporazuma za projekt dovršenja i opremanja četiri bolnice između Saudijskog fonda za razvoj i BiH. Centar za onkologiju je aktiviran 01.09.2012. godine.
- Iznos tekuće amortizacije ovih građevinskih objekata priznaje se kao prihod u svakom razdoblju sistemski tokom vijeka upotrebe građevinskih objekata.

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju konstatovali smo da SKBM nije zasebno evidentirala vrijednost zemljišta u skladu s čl. 4. Pravilnika o kontom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva¹, nego je zemljište evidentirala skupa sa građevinskim objektima na koje obračunava amortizaciju. Obzirom da nemamo podatke o kolikoj je tačno površini zemljišta riječ, te da amortizacija za dio građevinskih objekata, čija je izgradnja finansirana iz donacija, nema utjecaja na finansijski rezultat jer se iznos tekuće amortizacije priznaje i kao prihod u svakom periodu sistemski tokom vijeka upotrebe, efekte obračunavanja amortizacije na zemljište na finansijske izvještaje nije moguće utvrditi.

- **Postrojenja i oprema** iskazani su u iznosu 26.622.241 KM (nabavne vrijednosti 86.948.053 KM, ispravke vrijednosti 60.325.812 KM), a čine ih medicinski aparati i uređaji, strojevi, alati i pumpe, uredska oprema, telefonske centrale s pripadajućim uređajima, oprema za grijanje, ventilaciju i rashladni uređaji, agregati, brojila, rasvjeta i ostali uređaji.

U 2016. godini evidentirano je povećanje u iznosu od 1.590.611 KM, od čega se najveći dio, u iznosu od 1.529.272 KM, odnosi na medicinske aparate i uređaje. U okviru nabavljenih

¹ „Sl. novine FBiH“, br.82/10

medicinskih aparata i uređaja na donirana sredstva se odnosi 578.877 KM. Smanjenje postrojenja i opreme izvršeno je za iznos obračunate amortizacije (8.118.228 KM) i iznos rashodovane opreme 470 KM (nabavne vrijednosti 383.285 KM, ispravke vrijednosti 382.815 KM).

- **Alati, pogonski i kancelarijski namještaj** iskazani su u iznosu 2.475.096 KM (nabavne vrijednosti 6.745.328 KM, ispravke vrijednosti 4.270.232 KM), a čine ih alati, uredski namještaj, namještaj za medicinske potrebe, radni pultovi, ormarići i dr.

U 2016. godini evidentirano je povećanje u iznosu od 142.652 KM. Smanjenje ove imovine izvršeno je za iznos obračunate amortizacije (512.457 KM) i iznos rashodovanih alata, inventara i uredskog namještaja 2.124 KM (nabavne vrijednosti 30.884 KM, ispravke vrijednosti 28.760 KM).

- **Transportna sredstva** iskazana su u iznosu od 103.352 KM (nabavne vrijednosti 790.514, ispravke vrijednosti 687.162 KM). U 2016. godini nije bilo povećanja ove imovine, a smanjenje transportnih sredstava evidentirano je za iznos obračunate amortizacije (30.937 KM).
- **Materijalna sredstva u pripremi** iskazana su u iznosu od 86.446 KM, a odnose se na izradu projektne dokumentacije za izgradnju nove zgrade Pedijatrije, za koju je početak izgradnje planiran do kraja 2017. godine.

Smanjenje materijalnih sredstava u pripremi u iznosu od 1.231.300 KM odnosi se na ispravku greške iz ranijeg razdoblja. Naime, SKBM je u 2011. godini dobila CT aparat i dva mamografa. Sudski vještak mašinske struke procijenio je da vrijednost donirane opreme iznosi 1.231.300 KM. Na osnovu procjene SKBM je priznala materijalna sredstva u pripremi i odgođeni prihod. Budući da se radilo o opremi koja joj tada nije bila potrebna, SKBM je istu prodala.

Preporuka:

- ***Vrijednost zemljišta evidentirati u skladu s Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva radi tačne prezentacije i obračuna amortizacije u skladu sa zakonskim propisima.***

Ostala specifična stalna materijalna sredstva iskazana su u iznosu 63.981 KM, a čine ih knjige u knjižnici i djela likovnih umjetnika.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa i to za svako pojedinačno sredstvo. Stope amortizacije koje SKBM primjenjuje su sljedeće:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
- software	4	25,00
- građevinski objekti	27, 89	1,125; 3,750
- medicinski aparati i uređaji	od 7 do 11	9,375 - 15,000
- uredska i ostala oprema	od 4 do 27	3,750 – 25,000
- alati, inventar i uredski namještaj	od 7 do 13	7,500 – 15,000
- transportna sredstva	od 4 do 9	11,625 – 22,500
- knjige u knjižnici	-	0,000
- djela likovnih umjetnika	-	0,000

Stope amortizacije koje SKBM primjenjuje nisu za sve vrste imovine iste sa stopama amortizacije koje je SKBM definisala u članu 41. Pravilnika o računovodstvu. Za primjer navodimo sljedeće: stopa amortizacije nematerijalne imovine propisana Pravilnikom iznosi 20%, dok SKBM koristi stopu amortizacije 25%, stopa amortizacije opreme i vozila propisana Pravilnikom je maksimalno 20%, dok SKBM za opremu i vozila koristi različite stope amortizacije kod kojih je maksimalna 25%. Efekte primjene različitih stopa amortizacije na finansijske izvještaje nije moguće utvrditi. U toku revizije nije prezentiran interni akt na osnovu kojih se primjenjuju stope amortizacije koje se razlikuju od stopa definisanih navedenih Pravilnikom, niti ko je dao odobrenje za isto.

Preporuka:

- ***Osigurati primjenu stopa amortizacije nematerijalne i materijalne imovine koje su definisane Pravilnikom o računovodstvu SKBM.***

Procjena vrijednosti umanjenja sredstava

SKBM na datum bilansa, kao ni na datume prethodnih bilansi, **nije vršila procjenu** postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS 36 – Umanjenje imovine. U skladu sa navedenim, knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme koja bi se utvrdila u skladu sa MRS 36 – Umanjenje imovine može se značajno razlikovati od iskazane. Nismo bili u mogućnosti procijeniti efekte na finansijske izvještaje. Obaveza vršenja procjene nadoknadive vrijednosti u skladu sa MRS 36 – Umanjenje imovine, nije propisana Pravilnikom o računovodstvenim politikama SKBM.

Preporuka:

- **Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS 36 - Umanjenje imovine.**

Vlasništvo nad nekretninama

Uvidom u prezentirane zemljišnoknjižne izvratke konstatovali smo da su nekretnine uknjižene kao državno vlasništvo, javno dobro i općenarodna imovina.

Hipoteke i založno pravo

SKBM nema ograničenja u raspolaganju imovinom, jer nisu date hipoteke ni založna prava na imovinu.

Druga dugoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 194.095 KM. Odnose se na razgraničene troškove kamata budućeg perioda po osnovu izmirenja dospjelih dugovanja prema dobavljačima putem cesija sa bankama, što je detaljnije opisano u tački 7.2.6.1. Dugoročne obaveze. Razgraničene troškove kamata trebalo je evidentirati i iskazati u okviru Dugoročnih razgraničenja kako to nalaže član 10. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva¹.

Preporuka:

- **Razgraničene troškove kamata budućeg perioda evidentirati i iskazivati u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva.**

6.2.2 Tekuća sredstva

6.2.2.1 Zalihe i sredstva namijenjena prodaji

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	KM	
	31.12.2016.	31.12.2015.
ZALIHE	440.384	616.314
Sirovine, materijal i rezervni dijelovi	400.312	600.700
Dani predujmovi	40.072	15.614

Zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova manje su iskazane su u odnosu na prethodnu godinu za 200.388 KM. Iskazano smanjenje zaliha prvenstveno se odnosi na smanjenje zaliha lijekova i potrošnog materijala, čija je nabavka zbog teške finansijske situacije maksimalno optimizirana.

Zalihe sirovina, materijala i rezervnih dijelova vrednuju se po nabavnoj vrijednosti (trošku nabavke). U trošak zaliha uključuju se svi troškovi nabavke (kupovna cijena, uvozne carine i drugi porezi, troškovi prijevoza i svi drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju zaliha) i drugi troškovi koji su nastali dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje. Troškovi zaliha sitnog inventara i auto guma iskazuju se metodom 100% otpisa.

¹ „Sl. novine FBiH“, br.82/10

Evidentiranje (zaduženje i razduženje) zaliha u finansijskom knjigovodstvu nije sistemski uvezano s materijalnim knjigovodstvom. Evidencija utrošenih zaliha vodi se u materijalnom knjigovodstvu na nivou dana, a izvještaj o potrošnji se dostavlja u Službu za gospodarske i finansijske poslove, radi evidentiranja razduženja zaliha u finansijskom knjigovodstvu, obično za potrebe sastavljanja polugodišnjih i godišnjih finansijskih izvještaja. U toku 2016. godine, u finansijskom knjigovodstvu razduženje zaliha je evidentirano 30.06.2016. godine, 31.10.2016. godine i 31.12.2016. godine.

Naprijed navedeno za posljedicu ima neusklađenost knjigovodstvenog i stvarnog stanja, odnosno stanje zaliha koje nije ažurno na dnevnom nivou.

Osim prethodno navedenog, uočene su određeni propusti kod evidentiranja lijekova i medicinskog potrošnog materijala u aplikacijskom softveru BIS koji je podloga za knjiženje u finansijskom knjigovodstvu. Kod evidentiranja potrošnog materijala koji se koristi pri operativnim zahvatima javlja se sljedeći problem. Naime, potrošni materijal se razvrstava u osam grupa u skladu sa Normativom za hirurški i anesteziološki potrošni materijal kod operativnih zahvata izdanom od Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, ovisno kojoj grupi pojedini operativni zahvat pripada. Međutim, sastavni dio određenih grupa potrošnog materijala jesu i lijekovi (npr. grupa III – Anestezija uključuje lijekove Tramadol, Analgin, Dormicum i dr.). Aplikativni softver BIS nema mogućnost izdvajanja lijekova iz grupe potrošnog materijala, što znači da nije moguće pratiti, odnosno utvrditi tačno stanje lijekova i potrošnog materijala.

SKBM nema kontrolnih mehanizama koji bi omogućavali nadzor pri praćenju potrošnje lijekova po organizacionim jedinicama, iz čega se izvodi zaključak da nije moguće utvrditi opravdanost potrošnje lijekova i potrošnog materijala, što cijeli proces čini neefikasnim.

Preporuka:

- **Uspostaviti kontinuirano i uvezano izvještavanje između materijalnog i finansijskog knjigovodstva kako bi se osigurala kontrola nad potrošnjom lijekova i potrošnog materijala, te uskladilo knjigovodstveno i stvarno stanje na dnevnom nivou.**

6.2.2.2 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31.12.2016. godine iskazani su u sljedećim iznosima:

	31.12.2016.	31.12.2015.
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVALENTI	74.507	447.829
Transakcijski računi (u domaćoj valuti)	73.290	9.951
Transakcijski računi (u stranoj valuti)	1.217	437.700
Blagajna-domaća valuta	-	178

Gotovina i gotovinski ekvivalenti odnose se na gotovinska sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka i u blagajni.

Transakcijski računi za domaći i inozemni platni promet otvoreni su kod sljedećih banaka: UniCredit Bank d.d. Mostar, Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo, Sparkasse Bank d.d. Mostar, Hypo Alpe Adria Bank d.d. Mostar i Nova Banka AD Banja Luka (glavni račun za redovno poslovanje).

Blagajna – domaća valuta odnosi se na glavnu blagajnu otvorenu u sjedištu SKBM. Visina blagajničkog maksimuma utvrđena je Odlukom od 28.09.2015. godine i iznosi 1.700 KM.

Članom 8. Uredbe o uslovima i plaćanju gotovim novcem¹, regulisano je da su pravne osobe gotov novac, ostvaren obavljanjem registrovane djelatnosti, dužne uplatiti istog radnog dana na svoj transakcijski račun, a najkasnije narednog dana. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da SKBM tokom 2016. godine nije uvijek postupala u skladu sa navedenom odredbom, jer je primljena sredstva u blagajnu, po osnovu participacije za bolničke usluge od pacijenata, koristila za podmirivanje troškova (isplate akontacija za službena putovanja, isplate troškova po putnim nalogima i dr.) umjesto da ih je polagala na transakcijski račun, ili bi polagala dio sredstava prikupljen po osnovu participacije, što nije u skladu sa članom 20. Zakona o unutrašnjem platnom prometu² i članom 8. Uredbe o uslovima i plaćanju gotovim novcem.

¹ „Sl. novine FBiH“ br. 72/15, 82/15

² „Sl. novine FBiH“ br. 48/15

Preporuka:

- **Gotov novac ostvaren obavljanjem registrovane djelatnosti polagati na transakcijski račun u skladu sa Zakonom o unutrašnjem platnom prometu i Uredbom o uslovima i plaćanju gotovim novcem.**

6.2.2.3 Kratkoročna potraživanja, kratkoročni plasmani i aktivna vremenska razgraničenja

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća kratkoročna potraživanja:

	KM	
	31.12.2016.	31.12.2015.
POTRAŽIVANJA, PLASMANI I AKT. VREMENSKA RAZGRANIČENJA	8.700.175	9.877.050
Kratkoročna potraživanja	8.700.175	9.877.050
Potraživanja od prodaje	8.481.860	9.645.648
Druga kratkoročna potraživanja	218.315	231.402

Potraživanja od prodaje iskazana u iznosu 8.700.175 KM odnose se na nenaplaćena potraživanja po osnovu pruženih zdravstvenih usluga kupcima u zemlji i inozemstvu. SKBM u okviru istog analitičkog konta evidentira i potraživanja od kupaca u zemlji i potraživanja od kupaca u inostranstvu, što nije u skladu sa članom 18. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva¹, koji definiše da se potraživanja od kupaca u zemlji i potraživanja od kupaca u inostranstvu evidentiraju u okviru zasebnih sintetičkih konta.

U tekućoj godini nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja, kao ni u prethodnim periodima. SKBM je članom 44. Pravilnika o računovodstvenim politikama definisala da se ispravak vrijednosti potraživanja provodi u periodu spoznaje o nemogućnosti naplate dijela ili ukupnog potraživanja na teret rashoda perioda, a procjena mogućnosti naplate potraživanja provodi se uvijek kada potraživanje nije naplaćeno u ugovorenom roku, a najkasnije na datum bilansa. Prema prezentiranim podacima, od ukupno iskazanih potraživanja od prodaje na dan 31.12.2016. godine, 2.765.394 KM se odnosi na potraživanja od prodaje starija od 12 mjeseci, koja nisu vrijednosno usklađena, odnosno ispravljena na teret rashoda. Prethodno navedeno nije u skladu sa paragrafom 33., 37. i 85. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja. Od ukupnih potraživanja starijih od 12 mjeseci, 2.360.081 KM je evidentirano na sumnjivim i spornim potraživanjima, te u vezi istih SKBM nije poduzela nikakve aktivnosti u cilju naplate. Dakle, SKBM u knjigovodstvenoj evidenciji ne evidentira potraživanja od prodaje po ročnosti.

Naprijed navedeno je imalo za posljedicu da su rashodi podcijenjeni za 2.765.394 KM, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos.

Preporuke:

- **Potraživanja od prodaje evidentirati i iskazivati u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva, a finansijske izvještaje sačinjavati u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama i t.33., 37. i 85. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja.**
- **Pratiti potraživanja po ročnosti i poduzimati zakonom predviđene aktivnosti u cilju naplate potraživanja.**

Struktura drugih kratkoročnih potraživanja iskazana je u sljedećoj tablici:

	KM	
	31.12.2016.	31.12.2015.
Druga kratkoročna potraživanja	218.315	231.402
Potraživanja od zaposlenih po osnovu specijalističkog staža	143.512	153.905
Ostala kratkoročna potraživanja od zaposlenih	71.666	77.497
Ostala kratkoročna potraživanja	3.137	-

¹„Sl. novine FBiH“, br.82/10

Potraživanja od zaposlenih po osnovu specijalističkog staža odnose se na potraživanja koja su evidentirana na osnovu sudskih rješenja, sudskih i vansudskih nagodbi, a po osnovu uplaćenih sredstava specijalizantima za obavljanje specijalizacija koji su napustili SKBM, a da nisu ispoštovali ugovorne obaveze. SKBM nije stvarala potraživanja od istih u momentu kada su specijalizanti napustili SKBM, već je iste stvarala na osnovu sudskih rješenja i vansudskih nagodbi. Po ovom osnovu u 2016. godini uplaćen je iznos 10.393 KM (odobreno plaćanje u ratama).

Ostala kratkoročna potraživanja od zaposlenih najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu obustava iz plaće za troškove mobilnih telefona (obustava za tekući mjesec vrši se kroz obračun plaće za dva mjeseca po isteku tekućeg mjeseca).

6.2.3 Gubitak iznad visine kapitala

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazan je gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 73.407.639 KM.

Tokom 2016. godine došlo je do povećanja gubitka iznad visine kapitala za ukupan iznos od 10.288.623 KM. Najveći dio se odnosi na gubitak utvrđen u bilansu uspjeha za 2016. godinu u iznosu od 9.130.226 KM.

Ostale poslovne događaje koji su doveli do povećanja gubitka iznad visine kapitala navodimo u nastavku:

- 564.260 KM – SKBM je prilikom zaduženja kod UniCredit Bank d.d. u 2012. godini po osnovu dugoročnog kredita, u knjigovodstvenoj evidenciji evidentirala samo obaveze za glavnica kredita, te je prilikom plaćanja anuiteta (glavnica + kamata) zatvarala obaveze (glavnica) i za iznos glavnice i kamate, tj. nije priznavala rashod po kamatama u razdobljima vraćanja kredita. Kredit je u cijelosti otplaćen u 2016. godini. Za iznos kamate koja se odnosila na period 2013.-2015. godine (564.260 KM) povećan je gubitak iznad visine kapitala, a kamata koja se odnosila na tekuću godinu (148.489 KM) evidentirana je kao rashod razdoblja,
- 363.417 KM – rashod prethodnog perioda koji SKBM ima sa ZZO HNŽ i ZZO ZHŽ po osnovu pruženih usluga inozemnim osiguranicima koji privremeno borave u BiH, a imaju pravo na hitnu zdravstvenu zaštitu u skladu sa Međunarodnim ugovorima,
- 128.497 KM – zatezna kamata za period 2012.-2015. godina zbog nepoštivanja datuma dospjeća plaćanja računa fakturisana od strane dobavljača HIFA d.o.o.,
- 78.623 KM – rashodi evidentirani po osnovu usklađenja s kupcima i dobavljačima, naknadno pristigle fakture dobavljača koje se odnose na prethodni period,
- 23.600 KM – rashodi naknada za članove Stručnog liječničkog povjerenstva za 2015. godinu.

Smanjenje gubitka iznad visine kapitala tokom 2016. godine iznosilo je ukupno 1.613.330 KM. Najveći dio, u iznosu od 1.124.026 KM, odnosi se na ispravku greške iz ranijeg razdoblja. Tokom analize finansijskih izvještaja za 2015. godinu, uočeno je da amortizacija doniranih sredstava za 2015. godinu nije u cijelosti proknjižena u korist prihoda u 2015. godini, te je ista evidentirana u 2016. godini kao smanjenje gubitka iznad visine kapitala. Ostatak od 489.304 KM odnosi se na odobrenje dobavljača HIFA d.o.o. zbog pogrešno iskazanog rabata na fakturama za 2014. i 2015. godinu.

Međutim, kao što je navedeno u tački 6.1.3. Finansijski rezultat, iskazani gubitak bi bio veći da je SKBM:

- vrijednosno uskladila, odnosno ispravila na teret rashoda, potraživanja od prodaje starija od 12 mjeseci u iznosu od 2.765.394 KM (tačka 6.2.2.3. Izvještaja)
- izvršilo rezervisanja za izvjesne sudske sporove u skladu sa MRS 37-Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (tačka 8. Izvještaja).

Gubitak iznad visine kapitala koji na dan 31.12.2016. godine iznosi 73.407.639 KM ukazuje na izrazito nepovoljan finansijski položaj SKBM i postojanje značajne neizvjesnosti da će SKBM nastaviti neograničeno poslovati u narednom periodu.

Preporuka:

- ***Direktor, Upravno vijeće i Nadzorno vijeće trebaju nastaviti poduzimati aktivnosti s ciljem hitnog uključivanja suosnivača u rješavanje finansijskih problema SKBM, kako bi se osigurao daljnji nesmetani rad SKBM.***

6.2.4 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa slijedećom strukturom:

	31.12.2016.	31.12.2015.
KAPITAL	154.242	154.242
Osnovni kapital	0,00	0,00
Revalorizacijske rezerve	154.242	154.242

U skladu sa Statutom, SKBM je javna zdravstvena ustanova u vlasništvu više kantona i FBiH, koja je osnovana u skladu sa Zakonu o zdravstvenoj zaštiti¹, kao i odlukama o preuzimanju osnivačkih prava od strane osnivača u skladu sa članom 53. st.3. istog Zakona. Kao što je prethodno navedeno, osnivači SKBM su: FBiH, Hercegovačko – neretvanski kanton, Zapadno – hercegovački kanton, Hercegbosanski kanton i Srednjobosanski kanton. U Statutu SKBM nije naveden iznos sredstava za osnivanje, početak rada, kao ni međusobna prava i obaveze zdravstvene ustanove i osnivača, što je bila obaveza u skladu sa članom 63. Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Člankom 4. Statuta je definisano da će se međusobna prava, obaveze i odgovornosti koje proizilaze iz suosnivačkog dijela između suosnivača regulisati posebnim ugovorom koji se zaključuje u pismenoj formi.

Parlament FBiH je, kao i ostala četiri suosnivača/kantona, donio Odluku o davanju saglasnosti na Statut SKBM. Nadalje, Parlament FBiH je u srpnju 2013. godine donio Odluku o preuzimanju osnivačkih prava nad univerzitetsko-kliničkim bolnicama u FBiH. Predmetnom Odlukom u članu IV. regulisano je da će se međusobni odnosi u smislu regulisanja prava, obaveza i odgovornosti između osnivača, jednog ili više kantona i FBiH zajedno, nad univerzitetskim kliničkim bolnicama iz ove Odluke urediti posebnim ugovorom. Ostala četiri suosnivača/kantona su također donijela Odluku o prihvatanju suosnivačkih prava nad SKBM (Hercegovačko – neretvanski kanton u 30.10.2007. godine, Zapadno – hercegovački kanton 13.03.1998. godine, Hercegbosanski kanton 16.06.1998. godine i Srednjobosanski kanton 14.03.2000. godine). Tačan udio, prava i obaveze koje proistječu iz suosnivačkog dijela nisu regulisani predmetnim Odlukama, nego je u istima navedeno da će se udjeli, međusobni odnosi, prava i obaveze naknadno utvrditi.

Uvidom u aktuelni izvod iz Sudskog registra Općinskog suda u Mostaru od 23.09.2016. godine, kao osnivači subjekta upisani su: FBiH, Hercegovačko – neretvanski kanton, Zapadno – hercegovački kanton, Hercegbosanski kanton i Srednjobosanski kanton. Ugovoreni (upisani) kapital je 0,00 KM, odnosno učešće u kapitalu također iznosi 0%.

Tačan udio u vlasništvu, prava i obaveze koje proizilaze iz suosnivačkog dijela do danas nisu utvrđeni, što predstavlja dodatan problem i teret u kontekstu sanacije finansijskih problema, zaustavljanja negativnog poslovanja i osiguranja finansijske stabilnosti SKBM.

Preporuka:

- **Intenzivirati aktivnosti sa suosnivačima s ciljem utvrđivanja udjela u vlasništvu, prava i obaveza koja proizilaze iz suosnivačkih udjela.**

Revalorizacijske rezerve na dan 31.12.2016. godine iskazane su u iznosu od 154.242 KM. Formirane su u 2010., 2011. i 2012. godini i odnose se na doniranu opremu koja u trenutku doniranja nije imala adekvatnu popratnu dokumentaciju na osnovu koje bi ista bila evidentirana. SKBM je izvršila procjenu predmetne donirane opreme te priznala stalna sredstva i revalorizacijske rezerve. **Naprijed navedeno nije u skladu sa odredbama MRS 20 – Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći koji nalaže da se za vrijednost doniranih sredstva priznaju stalna sredstva i terete odgođeni prihodi.**

Preporuka:

- **Sredstva iz donacija evidentirati u skladu sa MRS 20 - Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći.**

¹„Sl. novine FBiH“, br. 46/10

6.2.5 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna razgraničenja i rezervisanja iskazana u iznosu od 59.977.785 KM odnose se na odgođene prihode i obračunata rezervisanja.

Odgođeni prihodi iskazani u iznosu od 59.833.674 KM u cijelosti se odnose na odgođeno priznavanje prihoda za donirana sredstva iz donacija koji se evidentiraju u skladu sa MRS 20 – *Računovodstvo za državne pomoći i objavljivanje državne pomoći*. Iznos tekuće amortizacije doniranih sredstava priznaje se kao prihod u svakom periodu sistemski tokom vijeka upotrebe sredstava. Tekuća amortizacija doniranih sredstava za 2016. godinu iznosila je 8.035.550 KM. Od ukupno iskazanih odgođenih prihoda na dan 31.12.2016. godine najveći dio u iznosu od 48.790.023 KM odnosi se na odgođeni prihod građevinskih objekata, dok se ostatak od 11.043.651 KM odnosi na odgođeni prihod opreme.

Obračunata rezervisanja su iskazana u iznosu od 144.111 KM i odnose se na: rezervisanja sredstava za dio izvršnih rješenja po osnovu sporova pokrenutih od zaposlenika i pacijenata u iznosu od 78.695 KM i rezervisanja sredstava za refundacije lijekova 65.416 KM.

6.2.6 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa iskazane su obaveze u iznosu od 104.661.142 KM, od čega dugoročne obaveze u iznosu 4.447.370 KM i kratkoročne obaveze u iznosu 100.213.772 KM.

U finansijskim izvještajima na datum bilansa, iskazane su obaveze kako slijedi:

	KM	
	31.12.2016.	31.12.2015.
OBAVEZE	104.661.142	96.743.040
Dugoročne obaveze	4.447.370	477.222
Dugoročne finansijske obaveze	4.447.370	477.222
Kratkoročne obaveze	100.213.772	96.265.818
Kratkoročne finansijske obaveze	1.093.192	-
Obaveze iz poslovanja	49.643.614	52.088.562
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	49.064.400	43.981.747
Druge obaveze	411.405	195.314
Obaveze za PDV	1.161	195

Obaveze iskazane na datum bilansa u iznosu od 104.661.142 KM veće su u odnosu na prethodnu godinu za 8%. Do povećanja obaveza najvećim dijelom je došlo zbog neizmirenja obaveza za doprinose iz i na plaća, te zaduženja SKBM kod Nove Banke d.d. Banja Luka po osnovu dugoročnog kredita.

6.2.6.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane u iznosu od 4.447.370 KM odnose se na obaveze prema bankama po osnovu više ugovora o zalogu i ustupljenih potraživanja dobavljača od SKBM u iznosu 3.851.282 KM i obaveze prema Novoj Banci d.d. po osnovu dugoročnog kredita u iznosu 596.088 KM.

Obaveze SKBM prema bankama nastale na osnovu više ugovora o zalogu i ustupljenim potraživanjima od strane dobavljača na datum bilansa iznose 3.851.282 KM (glavnica 3.676.009 KM i kamata 175.273 KM). Na osnovu ugovora o zalogu i ustupljenim potraživanjima zaključeni su ugovori o dugoročnim kreditima. Naime, SKBM je na osnovu ugovora o zalogu i ustupljenim potraživanjima postala ustupljeni dužnik, a dobavljači SKBM su ustupili svoja dospjela potraživanja od SKBM bankama. Ugovori o zalogu i ustupanju potraživanja, kao i ugovori o dugoročnim kreditima zaključeni su u 2016. godini na osnovu odluka Upravnog vijeća SKBM sa sljedećim dobavljačima: INEL d.o.o. Mostar (2.000.000 KM), MESSER MOSTAR PLIN d.o.o. Mostar (1.000.000 KM), RAUCHE MEDICAL d.o.o. Mostar (1.100.000 KM), MM-TT d.o.o. Mostar (350.000 KM). Po dospijeću anuiteta, SKBM sredstva uplaćuje direktno bankama i na ovaj način izmiruje dospjele obaveze prema navedenim dobavljačima.

Obaveze prema Novoj Banci d.d. u iznosu 596.088 KM (glavnica 567.991 KM i kamata 28.097 KM) evidentirane su na osnovu Ugovora o dugoročnom kreditu 29.11.2016. godine u iznosu od 600.000 KM. Kredit je odobren za obrtna sredstva, na 18 mjeseci uz kamatnu stopu od 6,5% godišnje. Prema izjavi odgovorne osobe, kreditna sredstva su iskorištena za izmirivanje dospjelih obaveza za poreze i doprinose za zaposlenike koji odlaze u penziju.

SKBM ne klasificira obaveze po osnovu dugoročnih kredita, na dugoročnoj i kratkoročnoj osnovi, odnosno kratkoročni dio dugoročnih obaveza po kreditima koji dospijeva u roku od jedne godine od datuma bilansa, ne iskazuje prilikom bilansiranja kao kratkoročne obaveze, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentiranje finansijskih izvještaja i članom 34. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva¹.

Preporuka:

- **Kratkoročni dio dugoročnih obaveza po kreditima, koji dospijeva u roku od jedne godine od datuma bilansa, prilikom bilansiranja evidentirati i iskazati u skladu sa MRS 1 – Prezentiranje finansijskih izvještaja i Pravilnikom o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva.**

6.2.6.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane u iznosu od 100.213.772 KM i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 3.947.954 KM ili 4,1%.

Kratkoročne obaveze odnose se na: kratkoročne finansijske obaveze 1.093.192 KM, obaveze iz poslovanja 49.643.614 KM, obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih 49.064.400 KM, druge obaveze 411.405 KM i obaveze za PDV 1.161 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze u iznosu 1.093.192 KM odnose se na kratkoročne obaveze po osnovu više ugovora o ustupanju potraživanja koji su zaključeni u 2016. godini. Dobavljači SKBM su ustupili svoja dospjela potraživanja od SKBM bankama, a SKBM je postala ustupljeni dužnik, odnosno dužnik bankama. Ugovori o ustupanju potraživanja zaključeni su sa sljedećim dobavljačima na kratkoročnoj osnovi: MELCOM d.o.o. Mostar (2.400.000 KM) i MM-TT d.o.o. Mostar (tri ugovora po 50.000 KM). Po dospelju anuiteta, SKBM sredstva uplaćuje direktno bankama i na ovaj način izmiruje dospjele obaveze prema navedenim dobavljačima. Ugovor o ustupanju potraživanja s dobavljačem MELCOM d.o.o. Mostar zaključen je na osnovu Odluke Upravnog vijeća SKBM, dok za ugovore vrijednosti do 50.000 KM nisu potrebne saglasnosti Upravnog vijeća u skladu sa članom 27. Statuta SKBM.

Obaveze iz poslovanja u iznosu od 49.643.614 KM odnose se na obaveze prema dobavljačima 49.578.149 KM, obaveze za primljene predujmove 61.465 KM i ostale obaveze iz poslovanja 4.000 KM.

Obaveze prema dobavljačima u iznosu 49.578.149 KM odnose se na obaveze prema dobavljačima u zemlji 49.411.823 KM i obaveze prema dobavljačima u inozemstvu 166.326 KM. Prema prezentiranoj starosnoj strukturi 49% (24.338.208 KM) od ukupnih obaveza prema dobavljačima dospjelo je na naplatu prije više od 12 mjeseci.

Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih iznose 49.064.400 KM, i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 5.082.653 KM ili 11,5%. Struktura predmetnih obaveza je sljedeća: obaveze za poreze i doprinose 46.570.943 KM, obaveze za neto plaće 2.065.402 KM (obaveza za decembar 2016. godine), obaveze za naknade i ostala primanja zaposlenih za decembar 2016. godine 428.055 KM (obaveze za topli obrok 359.142 KM, prijevoz 53.834 KM, naknadu za odvojeni život 6.147 KM i ostale naknade 8.932 KM).

Naime, SKBM već duži niz godina isplaćuje plaće bez uplate pripadajućih poreza i doprinosa, te stoga obaveze za poreze i doprinose na dan 31.12.2016. godine iznose 46.570.943 KM. SKBM je za prvih sedam mjeseci 2016. godine obaveze za poreze i doprinose u cijelosti podmirila, tako da se od ukupno iskazanih obaveza za poreze i doprinose na dan 31.12.2016. godine dio od 6.620.874 KM odnosi na period od augusta do decembra 2016. godine, a ostatak od 39.950.069 KM se odnosi na obaveze iz prethodnih perioda.

¹„Sl. novine FBiH“, br.82/10

Struktura obaveza za poreze i doprinose na dan 31.12.2016. godine po vrstama javnih prihoda iskazana je u sljedećoj tabeli:

	KM		
Obaveze za poreze i doprinose	Obaveze iz 2016. godine	Obaveze iz prethodnih razdoblja	Ukupne obaveze na 31.12.2016. godine
Obaveze za doprinose za MIO	3.610.809	27.042.600	30.653.410
Obaveze za doprinose za obavezno zdravstveno osiguranje	2.583.191	9.507.270	12.090.461
Obaveze za doprinose za neuposlenost	318.549	2.161.990	2.480.539
Obaveze za opću vodnu naknadu	54.162	421.066	475.228
Obaveze za porez za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	54.162	368.059	422.221
Obaveze za porez na dohodak	-	133.012	133.012
Obaveze za porez na plaće ("stari dug")	-	316.072	316.072
Ukupno	6.620.874	39.950.069	46.570.943

SKBM prilikom isplate plaća zaposlenicima ne vrši uplatu pripadajućih poreza i doprinosa, što nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima¹, članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa², Zakonom o porezu na dohodak³ i članom 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak⁴.

Preporuka:

- **Prilikom isplate plaća zaposlenicima vršiti isplatu pripadajućih poreza i doprinosa u skladu sa Zakonom o doprinosima, Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.**

Smatramo važnim istaknuti, da je tokom 2016. godine došlo do blokade pet transakcijskih računa SKBM od strane Federalnog ministarstva finansija - Porezne uprave FBiH (u nastavku: Porezna uprava FBiH) na osnovu Rješenja o ograničenju prava raspolaganja novčanim sredstvima na računima od 27.06.2016. godine, zbog neizmirenih izvršnih obaveza po osnovu javnih prihoda u iznosu od 54.458.150 KM (uključujući kamate i troškove postupka budžetske organizacije). Ograničenje se nije odnosilo na plaćanje svih poreznih obaveza, uplatu doprinosa na plaće i plaćanje izdataka neophodnih za obavljanje osnovne funkcije djelatnosti za čije plaćanje pismenu saglasnost odobrava Porezna uprava FBiH. SKBM je u zakonskom roku podnijela Žalbe na predmetna Rješenja, u kojima je istaknula da je pogrešno primijenjeno materijalno pravo i to član 51. Zakona o poreznoj upravi FBiH⁵. Nakon razmatranja izjavljenih žalbi Federalno ministarstvo finansija donijelo je Rješenje kojim se poništavaju Rješenja Porezne uprave FBiH, a predmet se vraća prvostepenom organu na ponovni postupak. Nakon toga, Porezna uprava FBiH je 14.12.2016. godine izdala Rješenje o pokretanju postupka prinudne naplate radi izmirenja poreznih obaveza u iznosu od 4.185.071 KM. Iduće Rješenje o pokretanju postupka prinudne naplate radi izmirenja poreznih obaveza u iznosu 1.404.548 KM Porezna uprava FBiH izdala je 13.01.2017. godine. Slijedom navedenoga, SKBM je 20.01.2017. godine poslala Poreznoj upravi FBiH molbu za odgođeno plaćanje ili plaćanje u ratama, u kojoj je navela da kao porezni obveznik dužuje porezne obaveze u ukupnom iznosu od 59.055.708,87 KM (uključene kamate i troškovi postupka budžetske organizacije). Porezna uprava FBiH odbila je molbu kao neosnovanu. Prema izjavama odgovornih osoba, do okončanja revizije nisu poduzimane daljnje aktivnosti po navedenom.

Druge obaveze u iznosu od 411.405 KM odnose se na obaveze po osnovu ugovora o djelu (s porezima i doprinosima 204.672 KM), obaveze za naknade članovima Upravnog vijeća (s porezima i doprinosima 87.106

¹„Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08 i 91/15

²„Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08 i 98/15

³„Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 09/10, 44/11, 07/13 i 65/13

⁴„Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 4/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16 i 59/16

⁵„Sl. novine FBiH“ br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14 i 91/15

KM), obaveze za naknade članovima Nadzornog odbora (s porezima i doprinosima 34.374 KM) i obaveze za naknade članovima komisija (s porezima i doprinosima 85.253 KM).

Obaveze po osnovu ugovora o djelu u iznosu od 204.852 KM sastoje se od: obaveza za neto naknadu 45.045 KM (za 2016. godinu) i obaveza za poreze i doprinose 159.807 KM (od čega se na 2015. godinu odnosi 61.235 KM, a na 2016. godinu 98.572 KM).

Obaveze za naknade članovima Upravnog vijeća u iznosu od 87.106 KM sastoje se od: obaveza za neto naknadu za cijelu 2016. godinu 63.971 KM i obaveza za poreze i doprinose 23.135 KM (od čega se na 2015. godinu odnosi 10.020 KM, a na 2016. godinu 13.115 KM).

Obaveze za naknade članovima Nadzornog odbora u iznosu od 34.374 KM sastoje se od: obaveza za neto naknadu 26.813 KM (od čega se na 2015. godinu odnosi 1.499 KM, a na 2016. godinu 25.314 KM) i obaveza za poreze i doprinose 7.561 KM (od čega se na 2015. godinu odnosi 2.048 KM, a na 2016. godinu 5.513 KM).

Obaveze za naknade članovima komisija u iznosu od 85.253 KM sastoje se od: obaveza za neto naknadu za period maj - decembar 2016. godine 61.900 KM i obaveza za poreze i doprinose za period svibanj – prosinac 2016. godine 23.353 KM. Šire pojašnjenje evidentiranja obaveza iz prethodne u tekućoj godini u tački 6.1.2.1. Izvještaja

Obaveze za PDV na dan 31.12.2016. godine iskazane su u iznosu od 1.161 KM, SKBM je u sistemu PDV-a u vezi ostvarivanja prihoda od najma (trafike u okviru SKBM, automati za piće i kave i sl.)

6.2.7 Popis sredstava i obaveza

Direktor SKBM je 03.11.2016. godine donio Odluku o redovnom godišnjem popisu i formiranju komisija za popis, Rješenje o formiranju komisija za popis i Uputstvo o provođenju redovnog godišnjeg popisa imovine, potraživanja, zaliha i obaveza SKBM. Formirana su sljedeće komisije za popis: Centralna komisija, Komisija za popis zaliha lijekova i potrošnog materijala, Komisija za popis stalnih stvari, sitnog inventara, materijalnih i sličnih prava i Komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja, obaveza i izvora sredstava.

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2016. godine obavljen je u skladu sa Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza koji nije usklađen sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH¹ u dijelu rokova izvršenja popisa. Navedenim Pravilnikom definisan je rok za dostavu izvještaja i popisnih lista Direktor i rukovodiocu Službe za finansijsko gospodarske poslove 30 dana po isteku kalendarske godine, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Nadalje, pojedinačnim rješenjima o formiranju komisija, definisan je rok za dostavljanje izvještaja o izvršenom popisu Centralnoj komisiji (Komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja, obaveza i izvora sredstava utvrđen je rok 10.02.2017. godine, ostalim komisijama utvrđen je rok 31.12.2016. godine), odnosno za Centralnu komisiju definisan je rok za sačinjavanje Elaborata o izvršenju popisa i njegovo dostavljanje Direktor 10.02.2017. godine. Izvještaj Centralne komisije o izvršenom popisu sa stanjem na dan 31.12.2016. godine datirano je 02.03.2017. godine, a Upravno vijeće je isto usvojilo tek 31.03.2017. godine. Iz naprijed navedenog, konstatovali smo da rokovi utvrđeni za pojedinačne komisije nisu u skladu sa članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, niti sa internim Pravilnikom, odnosno da Centralna komisija nije postupila u skladu sa definisanim rokovima. Međutim, ističemo da, iako je Upravno vijeće SKBM Izvješće o izvršenom popisu usvojilo tek 31.03.2017. godine, tj. nakon predaje finansijskih izvještaja za 2016. godinu, rezultati provođenja popisa proknjiženi su pod 31.12.2016. godine, tj. uključeni su u poslovnu 2016. godinu.

Na osnovu uvida u dokumentaciju utvrdili smo da Komisija za popis novčanih sredstava, potraživanja, obaveza i izvora sredstava nije sačinila ni dostavila Izvještaj o izvršenom popisu Centralnoj komisiji. Stanja potraživanja i obaveza navedena u Izvještaju Centralne komisije preuzeta su iz knjigovodstvene evidencije: potraživanja od kupaca, druga kratkoročna potraživanja, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze po primljenim predujmovima, obaveze prema dobavljačima u BiH, obaveze prema dobavljačima u inostranstvu, ostale obaveze iz poslovanja i dugoročne obaveze. Nadalje, utvrdili smo da Izvještajem Centralne komisije nisu uopće obuhvaćena: dugoročna razgraničenja kamata, dati predujmovi, obračunata rezervisanja, odgođeni prihodi, obaveze po osnovi plaća, naknada i pripadajućih poreza i doprinosa, druge obaveze i obaveze za PDV.

¹„Sl. novine FBiH“, broj 83/09

Osim prethodno navedenog, SKBM nije izvršila ni usaglašavanje predmetnih obaveza i potraživanja (konfirmacija salda) sa stanjem na dan 31.12.2016. godine prije sastavljanja finansijskih izvještaja i prije popisa, na način kako to nalaže član 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Na osnovu prezentirane dokumentacije, utvrđeno je da je SKBM izvode otvorenih stavki poslala samo dijelu svojih kupaca. Kada su u pitanju obaveze prema dobavljačima i finansijske obaveze, SKBM ima praksu da samo odgovara na zaprimljene konfirmacije. Uvidom u prikupljene konfirmacije, konstatovali smo da je samo 9% ukupno iskazanih potraživanja od kupaca potvrđeno, 74% ukupno iskazanih obaveza prema dobavljačima i 61% dugoročnih finansijskih obaveza. Kratkoročne finansijske obaveze u iznosu 1.093.192 KM nisu potvrđene.

Također, popisom nije obuhvaćena medicinska oprema ustupljena na privremeno korištenje SKBM od strane Državne regulatorne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost i Teva Pharmaceutica, koja se na dan 31.12.2016. godine nalazila na korištenju kod SKBM, što nije u skladu sa članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Klinika za neurologiju i Centar za medicinsku fiziku i zaštitu od zračenja na dan 31.12.2016. godine imali su tuđu medicinsku opremu ustupljenu na korištenje. Navedena medicinska oprema nije evidentirana ni u okviru vanbilansne evidencije.

Na osnovu navedenoga, ne možemo potvrditi da se redovnom godišnjem popisu pristupilo s dužnom pažnjom. Konstatovali smo da popis nije obavljen kvalitetno i u cijelosti, u dijelu potraživanja i obaveza, niti je u potpunosti izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem istog na dan 31.12.2016. godine. Imajući u vidu navedeno, smatramo da popis nije u cijelosti izvršen u skladu sa članom 25., 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- *Potrebno je da se prije provođenja popisa imovine i obaveza izvrši usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na datum bilansa, te da se popis potraživanja i obaveze izvrši detaljno i sveobuhvatno, a takođe i popis tuđe imovine u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obaveza.*

6.2.8 Vanbilansna evidencija

Na vanbilansnoj evidenciji u glavnoj knjizi na dan 31.12.2016. godine evidentiran je iznos od 1.667.621 KM, dok u finansijskom izvještaju bilansi stanja nije iskazana vanbilansna evidencija.

Vanbilansna evidencija u iznosu od 1.667.621 KM odnosi se na tuđu robu, odnosno lijekove i potrošni materijal čiju nabavku vrši FZZOIR iz sredstava Fonda solidarnosti FBiH. Predmetni lijekovi su utvrđeni Odlukom o listi lijekova Fonda solidarnosti FBiH.

Iako vanbilansna evidencija tuđe robe nema direktan uticaj na pozicije u bilansi stanja i bilansi uspjeha, značajna je sa stanovišta ocjene upotrebe tuđe imovine, te smatramo da je istu trebalo iskazati u finansijskim izvještajima na pozicijama predviđenim za iskazivanje vanbilansne evidencije.

Preporuka:

- *Osigurati iskazivanje vanbilansne evidencije u finansijskom izvještaju Bilansi stanja na osnovu knjigovodstvene evidencije.*

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 9.596.863 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 9.970.185 KM, što je rezultiralo negativnim novčanim tokom 373.322 KM. Iznos gotovine na kraju izvještajnog perioda odgovara iznosu gotovine iskazane u Bilansu stanja, ali prilivi i odlivi gotovine iskazane po pojedinim obračunskim kategorijama, tokom izvještajnog perioda, nisu iskazani u skladu sa podacima iskazanim u Bilansu stanja.

Preporuka:

- *Izvještaj o novčanim tokovima sastavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.*

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2016. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama su usklađene sa iskazanim vrijednostima u Bilansi stanja.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljene u skladu sa zahtjevima iz MRS 1 - *Prezentiranje finansijskih izvještaja* i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, jer menadžment pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije procijenio sposobnost SKBM da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju u skladu sa tačkom 25. MRS 1 - *Prezentacija finansijskih izvještaja*, niti je iste objavio u Bilješkama.

Naime, SKBM već duži period posluje s gubitkom. SKBM je za 2016. godinu iskazala gubitak u iznosu od 9.130.226 KM, a gubitak iznad visine kapitala na dan 31.12.2016. godine iskazan je u iznosu od 73.407.639 KM. Ukupne obaveze na dan 31.12.2016. godine iznosile su 104.661.142 KM, od čega se na kratkoročne obaveze odnosi 100.213.772 KM (od čega su obaveze prema dobavljačima 49.578.149 KM, a obaveze za poreze i doprinose po osnovu isplaćenih plaća zaposlenicima 46.570.943 KM), dok je tekuća imovina na dan 31.12.2016. godine iznosila 9.215.066 KM. Protiv Sveučilišne kliničke bolnice Mostar se vode značajni sudski postupci u vrijednosti 6.161.081 KM, a za dio njih već postoje izvršna rješenja u ukupnom iznosu od 966.837 KM. Do danas nisu utvrđeni udjeli suosnivača u vlasništvu kao i prava i obaveze koje proistječu iz suosnivačkog dijela. Ovakav izuzetno težak finansijski položaj SKBM ukazuje na postojanje značajne neizvjesnosti u pogledu njene sposobnosti da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem.

Preporuka:

- ***Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.***

7. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor SKBM usvojio je dana 31.03.2016. godine Plan javnih nabavki kojim su utvrđene robe, usluge i radovi koji će biti predmet nabavke u tijeku 2016. godine, procijenjena vrijednost nabavki, vrsta postupka, okvirni datum pokretanja postupka, okvirni datum zaključivanja ugovora i izvori financiranja.

Provođenje javnih nabavki u SKBM regulisano je Pravilnikom o javnim nabavama i Pravilnikom o postupku direktnog sporazuma. Nadležnost za inicijativu za pokretanje postupaka javnih nabavki imaju sve organizacijske jedinice, službe nemedicinskih poslova i odjeli. Pravilnikom o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji rada SKBM u okviru Službe za gospodarsko finansijske poslove planirana je Jedinica za nabavke, u okviru koje su sistematizovana četiri radna mjesta, a na dan 31.12.2016. godine Jedinica za nabavke broji šest zaposlenika. Iako SKBM ima sistematizovanu Jedinicu za nabavke, i u okviru iste predviđene poslove vezane za javne nabavke, sve operativne poslove u vezi provođenja postupaka javnih nabavki (uključujući i one poslove koje u skladu sa Pravilnikom o uspostavljanju i radu komisije za nabavke¹ obavlja komisija ukoliko ugovorno tijelo nema stručnu službu za javne nabavke ili zaposlenike za javne nabavke) obavlja komisija za javne nabavke koje se imenuje Rješenjem o imenovanju koje donosi direktor SKBM, za svaku pojedinačnu nabavku.

U Izvještaju o planiranim i provedenim postupcima javnih nabavki za 2016. godinu navedeno je da je SKBM zaključila 113 ugovora u ukupnoj vrijednosti 4.781.220 KM (sa PDV-om). Pregled po vrstama provedenih postupaka za nabavku roba, usluga i radova dat je u sljedećoj tabeli:

---

¹ „Sl. glasnik BiH“, broj 103/14

Redni broj	Vrsta postupka	Broj provedenih postupaka	Vrijednost ugovora u KM (neto sa PDV-om)	Učešće u vrijednosti Ugovora (%)
1.	Otvoreni postupak	10	3.455.314	72,3%
2.	Konkurentski zahtjev	7	244.583	5,1%
3.	Pregovarački postupak bez objave obavještenja	11	724.944	15,2%
4.	Direktni sporazum	85	356.379	7,5%
	Ukupno:	113	4.781.220	100,0%

Izvršen je uvid u procedure 16 direktnih sporazuma u vrijednosti 66.925 KM, tri konkurentska 93.661 KM, šest pregovaračkih 258.860 KM i sedam otvorenih 2.591.827 KM. Vrijednost obuhvaćenih uzoraka je 3.011.274 KM.

Uvidom u podnesene žalbe u postupcima javnih nabava konstatujemo je da su tokom 2016. godine podnesene dvije žalbe i obje su odbijene od strane SKBM i Ureda za razmatranje žalbi. Žalbe su se odnosile na prigovore dobavljača na sadržaj tenderske dokumentacije.

Konstatujemo da SKBM u određenim slučajevima nije provela postupak javne nabavke iako je bila u obavezi u skladu sa članom 4. Zakona o javnim nabavkama. Konstatovano je da za određene ugovore o pružanju usluga za SKBM iz prethodnih godina istekao rok važnosti i da su za iste zaključivani Anexi ugovora u kojima se navodi "da ugovori ostaju na snazi do završetka postupaka javnih nabavki usluga za SKBM", a isti su se koristili u toku 2016. godine. Navedeni Anexi ugovora odnose se na : Anex ugovora sa Petrol Oil za nabavku goriva; Anex ugovora sa Hifa Tešanj za nabavku lož ulja; Anex ugovora sa Wizard Computers za usluge održavanja Transfuzionog centra SKBM; Anex ugovora MESSER Mostar za nabavku kisika, tekućeg kisika u bocama, dušnika. U vezi navedenog konstatujemo da Zakon o javnim nabavkama ne poznaje zaključivanje Anexa ugovora i da je SKBM trebao započeti proceduru javnih nabavki prije isteka važnosti ugovora o pružanju usluga za SKBM. Također, u **troškovima proizvodnih usluga** konstatovano je da u nekim slučajevima direktor SKBM donosio Odluke o zaključivanju Ugovora o pružanju usluga vrijednosti do 6.000 KM, na osnovu kojih su zaključivani ugovori sa dobavljačima bez donošenja Odluke o pokretanju postupka javne nabave u pisanom obliku i provođenja procedure direktnog sporazuma kako je definisano Pravilnikom o direktnom sporazumu SKBM.

U toku 2016.godine nabavke usluga lož ulja djelimično su izvršene po ugovoru sa HIFA d.o.o. Tešanj br. 5207/13 od 01.10.2013. godine koji je zaključen nakon provedenog postupka nabavke lož ulja za godišnje, sukcesivne potrebe SKBM (na period od godinu dana od dana kada ga potpišu obje ugovorne strane) i Aneksa istog Ugovora br. 3353/15 od 25.05.2016. godine koji se zaključuje iz razloga što je postupak iste nabavke za potrebe SKBM za sezonu 2015./2016. u pripremi i isti važi do okončanja postupka. Novi Zakon o javnim nabavkama¹ ne poznanaje anex ugovora. Postupak za nabavku lož ulja za godišnje, sukcesivne potrebe SKBM za sezonu 2015./2016. godinu pokrenut i proveden u toku 2015.godine i isti je poništen od strane Ureda za razmatranje žalbi BiH nakon žalbi pojedinih dobavljača na odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača i na tendersku dokumentaciju. Dobavljač HIFA d.o.o. je u 2016. godini ispostavio račune u ukupnoj vrijednosti od 194.550 KM sa PDV-om.

SKBM je preostali dio nabavki lož ulja u toku 2016. godine u iznosu 585.277 KM nabavljala od dobavljača CENTRUM d.o.o. Mostar na osnovu ispostavljenih narudžbenica od strane SKBM, bez zaključenog ugovora o nabavci lož ulja za sukcesivne potrebe SKBM sa istim dobavljačem.

Nakon proveden procedure otvorenog postupka javne nabavke lož ulja za godišnje, sukcesivne potrebe SKBM na period 12 mjeseci, dana 23.12.2016. godine zaključen je Okvirni sporazum sa dobavljačem BTG d.o.o. Tomislavgrad u iznosu 934.062 KM sa PDV-om. U periodu od zaključivanja Ugovora do kraja 2016.godine, dobavljač BTG d.o.o. je ispostavio račun u vrijednosti od 15.418 KM (18.019 KM sa PDV-om).

¹ „Sl. novine FBiH“, br.39/14

Utrošak goriva za vozila na dan 31.12.2016. godine iznosi 100.402 KM, dio se odnosi na Okvirni sporazum br. 7772/15 od 10.12.2015. godine na godinu dana, sa Petrol BiH Oil company d.o.o. Sarajevo za nabavku goriva za godišnje sukcesivne potrebe SKBM u iznosu 69.441 KM. Dana 09.01.2017. godine potpisan je Anex navedenog okvirnog sporazuma koji ostaje na snazi do završetka postupka javne nabavke goriva za godišnje, sukcesivne potrebe SKBM koji je u toku. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju od ukupno navedenih troškova za gorivo 100.402 KM, na Petrol BiH Oil company d.o.o. Sarajevo odnosi se 74.980 KM sa kojim je zaključen Okvirni sporazum (nabavljeno goriva više za 5.539 KM u odnosu na zaključen okvirni sporazum), a preostali iznos od 25.422 KM odnosi se na troškove goriva nabavljene od raznih dobavljača goriva sa kojima SKB nema zaključene ugovore o nabavci goriva.

Konstatujemo da je neophodno da se nabavke lož ulja i goriva za potrebe SKBM provode na osnovu zaključenih ugovora sa dobavljačima, nakon provedenih odgovarajućih postupaka nabavke u skladu sa članom 4. Zakona o javnim nabavkama¹.

Podsjećamo, svaka namjeravana nabavka mimo usvojenog plana javnih nabavki iziskuje izmjenu i dopunu plana javnih nabavki, odnosno donošenja posebne odluke o pokretanju postupka koja ima za cilj da opravda razloge zbog kojih se vrši izmjena i dopuna Plana.

Nadalje, u postupku nabavke uređaja za mehaničku ventilaciju pacijenata za potrebe Klinike za dječje bolesti SKBM (konkurentski zahtjev) u kojem je primljena jedna prihvatljiva ponuda, ugovor nije dodijeljen u skladu s članom 89. tačka 3. Zakona o javnim nabavkama, odnosno najkasnije u roku od deset dana od dana okončanja postupka javne nabavke (Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača od 30.03.2016. godine, Kupoprodajni ugovor od 21.04.2016. godine).

Pregledom postupaka konstatovano je da SKBM nije primijenila odgovarajuće postupke nabavke propisane Zakonom o javnim nabavkama, odnosno da je izvršila dijeljenje pojedinih postupaka prilikom nabavke sljedeće robe tokom 2016. godine:

- nabavka medicinskog potrošnog materijala ukupne vrijednosti 86.767 KM putem devet direktnih sporazuma i jednog konkurentskog zahtjeva od različitih dobavljača,
- nabavku uređaja za fizikalnu terapiju ukupne vrijednosti 10.940 KM putem dva direktna sporazuma od istog dobavljača,
- nabavka namještaja, radnih pultova i ormarića ukupne vrijednosti 15.905 KM putem tri direktna sporazuma od dva dobavljača.

Na ovaj način, nabavka je vršena zaključivanjem više direktnih sporazuma i jednog konkurentskog zahtjeva, čime je odabran manje transparentan postupak, smanjena konkurentnost kao i mogućnost ostvarivanja niže cijene. Navedeno nije u skladu sa članom 15. tačka 6. Zakona o javnim nabavkama.

Zbog prethodno navedenih nalaza koji se odnose na javne nabavke, smatramo da javne nabavke nisu u potpunosti provedene u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama u dijelu neprovođenja postupka za određene nabavke, zaključivanja anexa ugovora nakon isteka roka važenja ugovora, nabavki roba sa dobavljačima sa kojima nisu zaključeni ugovori i dijeljenja predmeta nabavke.

Preporuka:

- ***Potrebno započeti proceduru javne nabavke prije isteka važnosti ugovora, nabavke vršiti od dobavljača sa kojima su zaključeni ugovori, primjenjivati odgovarajući postupak nabavke u skladu sa članovima 4.i 15. tačka 6. Zakona o javnim nabavkama.***

---

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 39/14

8. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima, SKBM je pokrenula četiri sudska spora iz radnog odnosa („protivizvršenje“) ukupne vrijednosti 40.036 KM. Naime, SKBM je u prethodnom godinama imala značajne odlive finansijskih sredstava po sudskim sporovima koje su pokrenuli zaposlenici za isplatu razlike plaća i naknada iz radnog odnosa temeljem Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva¹. Sporovi su rješavani u korist zaposlenika, odnosno na teret SKBM, sve do 23.11.2011. godine kada je Ustavni sud FBiH donio presudu kojom je utvrdio da predmetni kolektivni ugovor u vrijeme zaključivanja u odnosu na HNŽ/K nije bio zaključen u skladu sa Ustavom FBiH. Na osnovu presude Ustavnog suda FBiH, SKBM je počela podnositi prijedloge za protivizvršenje za zaposlenike kojima su isplaćene presude kako je prethodno opisano. Do okončanja revizije nije prezentirana informacija koliko će SKBM potraživati od zaposlenika putem „protivizvršenja“.

Protiv SKBM se vodi 47 sudskih sporova u ukupnoj vrijednosti od 6.161.081 KM (bez uračunatih kamata i sudskih troškova). Od ukupno pokrenutih sudskih sporova, 15 sporova ukupne vrijednosti 5.546.147 KM odnosi se na pokrenute sudske sporove od strane dobavljača po osnovi naplate duga, od čega su za tri sudska spora donesena izvršna sudska rješenja ukupne vrijednosti 881.455 KM. Protiv SKBM pokrenuto je i osam sudskih sporova od strane pacijenata po osnovu naknade štete nastale pri pružanju zdravstvenih usluga ukupne vrijednosti 538.700 KM. Za jedan sudski spor je doneseno izvršno sudske rješenje na iznos 10.248 KM. Zaposlenici su pokrenuli 24 sudska spora po osnovu obaveza iz radnih odnosa ukupne vrijednosti 76.234 KM (troškovi prijevoza, nezakonit otkaz, prekovremeni rad, povećanje plaće na osnovu uslova rada, razlika plaće). Samo jedan sudski spor iz radnih odnosa je u toku, a za 23 sudska spora pokrenuta od strane zaposlenika po osnovu obaveza iz radnih odnosa donesena su izvršna sudska rješenja ukupne vrijednosti 75.134 KM. Sudski troškovi nastali do 31.12.2016. godine po sporovima pokrenutim protiv SKBM iznosili su 60.414 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da SKBM nije vršila procjenu ishoda sudskih sporova pokrenutih protiv SKBM, niti je priznala adekvatna rezervisanja po osnovu aktuelnih sporova u skladu sa zahtjevima MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Naime, na dan 31.12.2016. godine priznala je rezervisanja samo za dio izvršnih rješenja po osnovu sporova pokrenutih od zaposlenika i pacijenata u iznosu od 78.695 KM.

Preporuka:

- ***Rezervisanja po izvjesnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, kako bi na datum bilansa rashodi, obaveze i finansijski rezultat bili realno iskazani.***

9. KOMENTAR

Sveučilišna klinička bolnica Mostar se u ostavljenom roku, očitovala dopisom broj 5288/2017 od 25.08.2017. godine na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji Sveučilišne kliničke bolnice Mostar za 2016. godinu. U očitovanju su prihvaćeni nalazi i preporuke revizije.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju

Dunja Logo, dipl.oec.

Tim
za reviziju:

Meliha Baručija, dipl.oec- vođa
tima

Marijana Milićević, dipl.oec-član

---

¹ „Sl. novine FBiH“, broj 49/00

IV PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Bilans uspjeha za period 01.01. – 31.12.2016. godine			
Naziv pravne osobe: Sveučilišna klinička bolnica Mostar			
	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
A)	DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI		
I	Poslovni prihodi (od 1 do 4)	76.239.037	69.953.799
1	Prihodi od prodaje robe	-	-
2	Prihodi od prodaje učinaka	66.352.403	61.217.332
3	Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	-	-
4	Ostali poslovni prihodi	9.886.634	8.736.467
II	Poslovni rashodi (od 1 do 7)	84.540.412	82.815.510
1	Nabavna vrijednost prodane robe	-	-
2	Materijalni troškovi	24.646.562	24.667.503
3	Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	48.183.320	46.482.050
4	Troškovi proizvodnih usluga	1.285.670	1.511.390
5	Amortizacija	9.453.588	9.353.372
6	Troškovi rezervisanja	144.111	-
7	Nematerijalni troškovi	827.161	801.195
III	Dobit od poslovnih aktivnosti (I – II)	-	-
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (II – I)	8.301.375	12.861.711
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI		
IV	Finansijski prihodi (od 1 do 6)	10.891	4.969
1	Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	-	-
2	Prihodi od kamata	27	47
3	Pozitivne kursne razlike	10.864	4.922
4	Prihodi od efekata valutne klauzule	-	-
5	Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja	-	-
6	Ostali finansijski prihodi	-	-
V	Finansijski rashodi (od 1 do 5)	836.074	1.078.671
1	Finansijski rashodi iz odnosa sa povezanim pravnim licima	-	-
2	Rashodi kamata	699.668	953.644
3	Negativne kursne razlike	10.042	6.443
4	Rashodi iz osnova valutne klauzule	-	-
5	Ostali finansijski rashodi	126.364	118.584
VI	Dobit od finansijskih aktivnosti (IV-V)	-	-
	Gubitak od finansijske aktivnosti (V-IV)	825.183	1.073.702
VII	Dobit redovne aktivnosti (III - VI) > 0	-	-
VIII	Gubitak od redovne aktivnosti (III - VI) < 0	9.126.558	13.935.413
	OSTALI PRIHODI I RASHODI		
IX	Ostali prihodi i dobici (od 1 do 9)	377	2.408
1	Dobici od prodaje stalnih sredstava	-	-
2	Dobici od prodaje investicionih nekretnina	-	-
3	Dobici od prodaje bioloških sredstava	-	-
4	Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Dobici od prodaje materijala	-	-
6	Viškovi	377	2.408
7	Naplaćena otpisana potraživanja	-	-
8	Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika	-	-
9	Otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi	-	-
X	Ostali rashodi i gubici (od 1 do 9)	4.045	21.050
1	Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava	2.594	6.363
2	Gubici od prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	-	-
3	Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	-	-
4	Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira	-	-
5	Gubici od prodaje materijala	-	-
6	Manjkovi	837	2.100
7	Rashodi iz osnova zaštite od rizika	-	-
8	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	-	-
9	Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi	614	12.587

XI	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (IX-X)	-	-
XII	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (X-IX)	3.668	18.642
	PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA	-	-
1*	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
2*	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti sredstava	-	-
3*	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
4*	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava	-	-
5*	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznčajnijih grešaka iz ranijih perioda	-	-
6*	Rashodi iz osnova promjena računovodstvenih politika i ispravki neznčajnijih grešaka iz ranijih perioda	-	-
	UKUPNI PRIHODI PERIODA (I+IV+IX+1*+3*+5*)	76.250.305	69.961.176
	UKUPNI RASHODI PERIODA (II+V+X+2*+4*+6*)	85.380.531	83.915.231
	DOBIT ILI GUBITAK - NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XIII	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza	-	-
XIV	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza	9.130.226	13.954.055
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA	-	-
1	Porezni rashodi perioda	-	-
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA		
XV	Neto dobit neprekinutog poslovanja	-	-
XVI	Neto gubitak neprekinutog poslovanja	9.130.226	13.954.055
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA		
XVII	Neto dobit perioda	-	-
XVIII	Neto gubitak perioda	9.130.226	13.954.055
B)	OSTALA SVEOBUHvatNA DOBIT ILI GUBITAK		
	Ukupna neto sveobuhvatni dobit perioda	-	-
	Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda	9.130.226	13.954.055

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 28.02.2017. godine.

Direktor:
Ante Kvesić

Bilans stanja na dan 31.12.2016. godine					
Naziv pravne osobe: Sveučilišna klinička bolnica Mostar					
1	Pozicija	Iznos tekuće godine			Iznos prethodne godine /neto/
		Bruto	Ispravka vrijednosti	NETO (3-4)	
2		3	4	5	5
	AKTIVA				
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI (1 do 8)	159.461.686	77.291.222	82.170.464	90.567.884
1	Nematerijalna sredstva	1.192.436	881.193	311.243	70.724
2	Nekretnine, postrojenja i oprema	157.328.164	75.727.019	81.601.145	90.436.809
3	Investicione nekretnine	-	-	-	-
4	Biološka sredstva	-	-	-	-
5	Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva	63.981	-	63.981	60.351
6	Dugoročni finansijski plasmani	-	-	-	-
7	Druga dugoročna potraživanja	877.105	683.010	194.095	-
8	Dugoročna razgraničenja	-	-	-	-
	B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-	-	-
	C) TEKUĆA SREDSTVA (1 do 2)	11.816.437	2.601.371	9.215.066	10.941.193
1	Zalihe i sredstva namijenjena prodaji	3.041.755	2.601.371	440.384	616.314
2	Gotovina, kratkoročna potraživanja i kratkoročni plasmani	8.774.682	-	8.774.682	10.324.879
	D) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	-	-	-	-
	E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	73.407.639	-	73.407.639	64.732.346
	I) POSLOVNA AKTIVA (A+B+C+D+E)	244.685.762	79.892.593	164.793.169	166.241.423
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna aktiva	-	-	-	-
	UKUPNO AKTIVA (I+II)	244.685.762	79.892.593	164.793.169	166.241.423
	PASIVA				
	A) KAPITAL (1 do 10)	154.242	-	-	154.242
1	Osnovni kapital	-	-	-	-
2	Upisani neplaćeni kapital	-	-	-	-
3	Emisiona premija	-	-	-	-
4	Rezerve	-	-	-	-
5	Revalorizacione rezerve	154.242	-	-	154.242
6	Nerealizovani dobiti	-	-	-	-
7	Nerealizovani gubici	-	-	-	-
8	Neraspoređena dobit	-	-	-	-
9	Gubitak do visine kapitala	-	-	-	-
10	Otkupljene vlastite dionice i udjeli	-	-	-	-
	B) DUGOROČNA REZERVISANJA	59.977.785	-	-	69.344.141
	C) DUGOROČNE OBAVEZE	4.447.370	-	-	477.222
	D) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	-	-	-	-
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (1 do 8)	100.213.772	-	-	96.265.818
1	Kratkoročne finansijske obaveze	1.093.192	-	-	-
2	Obaveze iz poslovanja	49.643.614	-	-	52.088.562
3	Obaveze iz specifičnih poslova	-	-	-	-
4	Obaveze po osnovu plata, naknada i ostalih primanja zaposlenih	49.064.400	-	-	43.981.747
5	Druge obaveze	411.405	-	-	195.314
6	Obaveze za PDV	1.161	-	-	195
7	Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine	-	-	-	-
8	Obaveze za porez na dobit	-	-	-	-
	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	-	-	-	-
	G) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	-	-	-	-
	I) POSLOVNA PASIVA (A+B+C+D+E+F+G)	164.793.169	-	-	166.241.423
	II) Vanbilansna evidencija - vanbilansna pasiva	-	-	-	-
	UKUPNO PASIVA (I+II)	164.793.169	-	-	166.241.423

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 28.02.2017. godine.

Direktor: Ante Kvesić.

Izveštaj o gotovinskim tokovima za period od 01.01. do 31.12.2016. godine				
(Indirektna metoda)				
Naziv pravne osobe: Sveučilišna klinička bolnica Mostar				
	Opis	Oznaka (+,-)	IZNOS	
			Tekuća godina	Prethodna godina
A. GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
1	Neto dobit (gubitak) za period		(9.130.226)	(13.954.054)
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	-	-
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+(-)	-	-
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	9.453.588	9.353.372
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+(-)	-	-
6	Usklađenja iz osnova dugoročnih finansijskih sredstava	+(-)	-	-
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) od kursnih razlika	+(-)	-	-
8	Ostala usklađenja za negotovinske stavke	+(-)	-	-
9	Ukupno (2 do 8)		9.456.182	9.359.736
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+(-)	175.930	(90.695)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+(-)	1.176.875	(5.003.388)
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+(-)	-	-
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	-	-
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+(-)	(2.510.413)	5.888.446
15	Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+(-)	10.428.515	9.961.722
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+(-)	-	-
17	Ukupno (10 do 16)		9.270.907	10.756.085
18	Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		9.596.863	6.161.767
B. GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI				
19	Prilivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (20 do 25)		-	-
20	Prilivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	+	-	-
21	Prilivi iz osnova prodaje dionica i udjela		-	-
22	Prilivi iz osnova prodaje stalnih sredstava	+	-	-
23	Prilivi iz osnova kamata	+	-	-
24	Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	+	-	-
25	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	+	-	-
26	Odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti (27 do 30)		-	-
27	Odlivi iz osnova kratkoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
28	Odlivi iz osnova kupovine dionica i udjela	-	-	-
29	Odlivi iz osnova kupovine stalnih sredstava	-	-	-
30	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-	-
31	Neto priliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (19-26)		-	-
32	Neto odliv gotovine iz ulagačkih aktivnosti (26-19)		-	-
C. GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI				
33	Prilivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (34 do 37)		-	-
34	Prilivi iz osnova povećanja osnovnog kapitala	+	-	-
35	Prilivi iz osnova dugoročnih kredita	+	-	-
36	Prilivi iz osnova kratkoročnih kredita	+	-	-
37	Prilivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	+	-	-
38	Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti (39 do 44)		9.970.185	8.552.149
39	Odlivi iz osnova otkupa vlastitih dionica i udjela	-	-	-
40	Odlivi iz osnova dugoročnih kredita	-	-	-
41	Odlivi iz osnova kratkoročnih kredita	-	-	-
42	Odlivi iz osnova finansijskog lizinga	-	-	-
43	Odlivi iz osnova isplaćenih dividenda	-	-	-
44	Odlivi iz osnova ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	-	9.970.185	8.552.149
45	Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (33-38)		-	-
46	Neto odliv gotovine iz finansijskih aktivnosti (38-33)		9.970.185	8.552.149
47	D. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (18+31+45)		9.596.863	6.161.767
48	E. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (18+32+46)		9.970.185	8.552.149
49	F. NETO PRILIV GOTOVINE (47-48)		-	-

50	G. NETO ODLIV GOTOVINE (48-47)		373.322	2.390.382
51	H. Gotovina na početku izvještajnog perioda		447.829	2.838.211
52	I. Pozitivne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	+	-	-
53	J. Negativne kursne razlike iz osnova preračuna gotovine	-	-	-
54	K. Gotovina na kraju izvještajnog perioda (51+49-50+52-53)		74.507	447.829

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 28.02.2017. godine.

Direktor:
Ante Kvesić

Izveštaj o promjenama u kapitalu za period koji završava na dan 31.12.2016. godine

Naziv pravne osobe: Sveučilišna klinička bolnica Mostar

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	DIO KAPITALA KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRIVREDNOG DRUŠTVA						MANJINSKI INTERES	UKUPNO KAPITAL (7+8)
	Dionički kapital i udjeli u d.o.o.	Revalorizacijske rezerve	Nerealizovani dobiti/gubici	Ostale rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit / gubitak nepokriveni	Ukupno (2+3±5±7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Stanje na dan 31.12.2014. god.	-	154.242	-	-	-	154.241	-	154.242
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	
3. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2014., odnosno 01.01.2015. god. (1 ± 2 ± 3)	-	154.242	-	-	-	154.242	-	154.242
5. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstava	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijski izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobit/gubitak iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapital	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Stanje na dan 31.12.2015.godine, odnosno 01.01.2016. godine (4 ± 5 ± 6 ± 7 ± 8 ± 9 -10 + 11)	-	154.242	-	-	-	154.242	-	154.242

13. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	-	-	-	-	-	-	-	-
14. Efekti ispravki grešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2015.,odnosno, 01.01.2016.god. (12 ± 13 ± 14)	-	154.242	-	-	-	154.242	-	154.242
16. Efekti revalorizacije materijala i nematerijalnih sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
18. Kursne razlike nastale prevođenjem finansijskih izvještaja u drugu valutu prezentacije	-	-	-	-	-	-	-	-
19. Neto dobit (gubitak) iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Neto dobiti/gubici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	-	-	-	-
21. Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
22. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
23. Stanje na dan 31.12.2016. god. (15±16±17±18±19±20-21+22)	-	154.242	-	-	-	154.242	-	154.242

Uprava je pripremila finansijske izvještaje i iste odobrila dana 28.02.2017. godine.

Direktor:
Ante Kvesić